

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

2-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyitókár hora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tereczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JOZSEF.

Szerda, február 21.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: „Fölvétetett 1906 február 19-én.”
- A Kuria és a Hátfelelőslátás.
- Arad autombillijai.
- Aradmegye ellenállási alapja.
- Fejérváry a koalícióról.
- Gyilkosság szerelemből.
- Zsúr-témák.
- Kossuth angol cikke.
- A megszerkötött feleség.
- Osztrákok a magyar alkotmányért.
- Amerikai divat.
- Oszarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.
- Írta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

„Fölvétetett 1906 február 19-én.”

Arad, február 20

A nemzet és a király között fölmerült lovagias ügyet tehát egy jegyzőkönyvvel elintézték. Az elintézés, amint a hivatalos lapból olvashattuk, egyoldaluan történt; a jegyzőkönyvet csak a király megbízottai írták alá. A másik fél nem folytatta a tárgyalásokat, mert kifogása volt a megbízottak ellen. A jegyzőkönyvet felvették, — kelt, mint fent — s ezzel a lovagias ügy befejezettnek nyilvánítottatik.

A lovagias ügy igen. — de vajjon a nemzet sorsa is? A fölött nem lehet jegyzőkönyvekkel dönteni. A nemzetek sorsát törvények intézik, s a jegyzőkönyveknek nincs olyan erejük, hogy a meglevő törvényeket semmivé törjék. S ezek a törvények kötelezik azt is, aki azokat kedves-

nek és elfogadottnak jelentvén ki, szentesítette.

A tegnapi események után sötéten rajzolódnak elének a jövő kilátásai. Tíz kormánybiztos a heroldja a bekövetkezendő erőszakosságok farsangi menetének. Meg nem szavazott adók beszédese, erőszakos ujoncfogdosás, a törvényhatósági tisztviselők tömeges felfüggesztése, a sajtószabadság Pokrusztész-ágya, a gyűlési jog elkobzása, s a katonai uralom minden vonalon: ennyi, amit mi sejtethünk; mert nincs kizárva, hogy különbet is tudnak azok, akik Magyarországon ügyeiben most a királynak böles tanácsokkal szolgálnak. Siesünk, élvezzük a friss levegőt, a szabadságot, az életet, akár a világ végét váró emberek; ki tudja, mennyi minden lesz, amit holnap megtiltanak nekünk?

A országgra bizony sivár időszak lesz ez. Nemcsak a politikai élet terén, nemcsak a közigazgatásban. Láttuk annak az időnek zsibbasztó hatását, amikor új törvényalkotásra nem volt kilátás. Szünetelt a vállalkozás, nem történtek se ipari, se egyéb hasznos alapítások. Evtizedek tervezése, szép reménye mind hamuvá lett, értékét veszítette. Hát mire várhatunk ezután, amikor a meglevő törvények nincsenek teljes biztosságban? Fog-e valaki a jövőnek építeni, amikor ez a jövő a legnagyobb sötétségben áll előttünk? Lesz-e valakinek kedve az alkotásra, amikor a bomlás, pusztulás időszaka küldi előre a vizitkártyáját?

Hát a dinasztia? A trónon ülők isten kegyelméből valóknak tudják magukat, s lehet, hogy tetteikben az a gondolat vezet őköt: isten kegyelme minden földi eshetőségekkel szemben megvédi őket. De fejedelmi gondolkodásmód mellett se lehet kedves egy oly országnak urajkodója lenni, a melyben a királynak nincs más párthive, mint a katonai szolgálatiszabályzat. S a tegnapiak folytatására gondolni nagy hiba lenne. A királynak sok katonája van, — de ha minden magyar polgár mellé két bakát kell adni, mi lesz akkor a hadsereggel s mi lesz az európai egyensúlyal, amelynek kedvéért ezt a drága hadsereget fenn kell tartanunk?

Az a jegyzőkönyv tehát elhibázott akta, amely nem jelentheti az ügy végét. S amilyen hibás ez a torz irás, olyan Liba lenne, ha holnap a képviselőház, vagy a koalíció minden áron alkalmat keresne arra, hogy a maga részéről is ily jegyzőkönyvet vegyen föl az egyoldaluan elintézt lovagias ügyről. Az ily jegyzőkönyvek nincsenek hasznára se a nemzetnek, se a dinasztianak. Mindakettőnek, igen, mindakettőnek kell keresni a fonalat, amely az előbbeni jogi állapotba visszavezet, s azután, a történetek tanulságát kölcsönösen leszűrve, a teljes megértésig juttat. Hogy melyik kezdje, ez — remélhetőleg — nem olyan nagy etiket-kérdés, amely miatt egy nemzet sorsát és egy dinasztia biztosságát továbbra is válságnak tehetik ki.

Stüssziék.

(Tréfás jelenetek.)

Írta: Hevesi József.

Személyek:

- Dr. Kádár, főorvos és tüzoltó-főparancsnok.
- Kelemen, bíró.
- Hajagos, főkönyvelő.
- Salesi, könyvtáros.
- Gusztli, pincér.

(Történik kisebb vidéki városban, egy kávéházban, hajnali órákban.)

1-ik JELENET.

Gusztli.

Gusztli (Nagyokat nyújtzkodva és ásítva): No hála istennek, hogy már h zatakarodott ez a lum-kompánia! Tessék, már megint rám virradt! Ezt nem állom ki sokáig! (Az óráját nézi.) Hat óra! (Fölvesszi a felöltőjét.) No lám, ez az egész kereset-m! (Pénzt számlál.) 6 korona 30 fillér. Érdemes ezért itt a vidéken elzúlni? Pesten bezzeg másképp volt. Mikor ott jogász-kodtam ... akarom moedani pincérkedtem a jogászkávéházban ... Nem ilyen hitvány keresetem volt. Az igaz, hogy a jogászyerekek tudják is, hogy mi az igazi ricsaj! ... Ezek itten beülnek a játszósobába és elgromoboznak egy pohár szilvórium mellett reggelig. Meg most is alsóznak, ha szét nem rebbentem őket. Hogy nevezték volna ki főispánnak azt a

bitangot, aki ezt a komisz alsóst kitalálta! A régi jó nemzeti játék, ahol minden cukasszából a pincérnek is kidukált a maga része, már egészen kiment a divatból. Vorpasz, cupasz, hesszer, blind! ... Már nem játsza senki sem. Az egész világ — alsós! Hiszen ami azt illeti, jogászkoromban én is híve voltam az alsósnak, csak hogy azok egészen más alsók voltak! ... No, és most jó lesz ám innen elüszkölni, mert még hozni talál ide valakit az ördög. (Hátraszól.) Bálint én megyek. Nem marad itt senki. (Egy hang kívülről.) „Jövék már, Gusztli!” ... Slessen, alig állok a lábomon. Kutya egy éist! Mondhatom! Olyan álmos vagyok. (Nagyot ásít.) Bálint! (Kinéz az ablakon.) Tyűh, azt a fűzfán fűtyörésző Togóját az öreg papájának: Hát nem itt jön a Hajagos nagyságos ur?! Végem van! Most már itt ragadtam ... Bálint! Bálint! ... Már késő! Itt van.

2-ik JELENET.

Hajagos, Gusztli.

Hajagos (Vadászruhában): Jó reggelt! Hát már rajpon van?
Gusztli: Már? Még!
Hajagos: Volt nagy muri?
Gusztli: Muri? Hová gondol a nagyságos ur? Alsóztak. Az Atlasz ur, a fiatal, aztán a szerkesztő ur, Sereglyés ur, meg az iktató ur. Alig egy negyed órája, hogy innen elmentek.
Hajagos: Nincs még itt senki?
Gusztli: Tetszik látni.
Hajagos: Tudtam előre! Mire ezek össze

gyülekeznek, a nyulak hétszer is megfrüstölköltek. Hozzon kérem egy kávét!

Gusztli (Föltre): No tessék, hát nem itt ragadtam? (Fenn.) Igen is, főkönyvelő ur.

Hajagos: Mai Friss Újság van-e már?

Gusztli: Már hogy volna, kérem, mikor a szerkesztő ur csak most ment el innen.

3-ik JELENET.

Hajagos, egyedül.

Hajagos (Az ablakhoz megy; kinéz): Mi lesz ezekkel, no? Még sem jönnek? ... Igazán nem érdemes velük kezdeni! Csupa kocavadászok! Pedig micsoda területünk van! De ezekben nincs egy csöpp Nimród vér sem! Hopp, ott jön már a doktor! Hogy áll neki a puska, mint megyefőnöknek az alkotmány!

4-ik JELENET.

Hajagos, dr. Kádár, majd Gusztli.

Hajagos: No itt vagy!

Kádár: Pályinkás jó reggelt adjon isten!

Hajagos: Szervusz ... hát most van hat óra?

Kádár: Hagyj békében, cimborá, hogy a fészkes fene üssön bele mind a két mesterségembe. Biz' isten el sem jöttem volna, ha az a marha mindenesem az ágyból ki nem huz.

Hajagos: Valami baj van?

Kádár: Mi az istennyilla baj legylk? Elég baj, hogy egész éjszaka is nem hunyhattam a szememet.

Hajagos: Talán teát ittál lefekvés előtt?

A Kuria és a Házfelosztás.

(A legfelső bíróság nézete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20

Egy petíció tárgyalásának az ötletéből már ma alkalma nyílt legfőbb bíróságunknak arra, hogy nyilatkozzék a tegnapi Házfelosztásról. Természetesen a Kuria csak a nézetét nyilváníthatta, azonban abban a kérdésben, hogy a képviselőház felosztása jogszerűen történt-e, döntő határozatot nem enunálhatott, mert hisz ennek az elbírálása nem tartozik a hatáskörébe. A kérdésnek azonban, ha azt vitássá teszik, a Kuria határozata kétségtelesen irányt szab.

A mára kitűzött petíciót Somogyi Aladár dr. törökszentmiklósi mandátuma ellen adták be. Somogyit a függetlenségi választók gyors egymásutánban háromszor választották meg, de mandátumát sohasem tarthatta meg, mert ellenfeleinek az az ellenvetése, hogy Somogyi Aladár az 1905. évre összeírt választók névjegyzékéből kimaradt, igaznak bizonyult. A tárgyalások alkalmával tehát a megválasztott képviselő mindannyiszor lemondott, arra várva, hogy közben elkövetkezik az 1906. esztendő s ekkor már megtámadhatlan mandátumot kap. Így jutott el a mai napig, amikor azonban egy más körülmény, a tegnapi napon bekövetkezett házfelosztás komplikálta a dolgot. Kimondja ugyanis a választási törvény, nevezetesen az 1899. évi XV. t. cikk 54. §-ának c) pontja, hogy: „amennyiben időközben felosztatják az országgyűlést, a petícionálás következtében folyó eljárást meg kell szüntetni.”

A tegnapi lejátszódott események után ma nemcsak a közlekedési érdekelt felek, de szélesebb körökben tekintettek érdeklődéssel a tárgyalás elé, melyen a petícionálók nevében Hajdu Béla dr. szolnoki ügyvéd, az annak idején megválasztott képviselő pedig a védőjével, Erőss Samu dr. budapesti ügyvéddel jelent meg.

A tárgyalás délelőtt tíz órára volt kitűzve, de a tanács tagjai, Sebastyén Mihály dr. kuriai

tanácselnök vezetésével, csak ötnegyed órai késéssel jelentek meg a teremben. Addig a bíróság, anélkül, hogy előzőleg meghallgatta volna a feleket, a szomszédos teremben tanácskozott és hivatalból véve tudomásul a király által történt házfelosztást, kész határozatot hirdetett ki. Sebastyén elnök nagy csöndben ezt a határozatot enunálta:

Az országgyűlés bekövetkezett felosztása folytán az 1899. évi XV. törvény cikk 54. szakasza kizárja, hogy a jelen ügyben tárgyalás tartassék. A Kuria megszünteti az eljárást. Mivel tegnap megtörtént a felosztás, a tárgyalásnak már a határnapja is hatályon kívül helyezendő lett volna, de erre, tegnap déltől ma reggelig, nem volt fizikai ideje a bíróságnak.

A feleknek ezt tudomásul kellett venniük s ezután még csak az eljárás költségei tekintetében nyilatkozhattak.

Hajdu Béla dr., a petícionálók képviselője, nem kíván költséget felszámítani, Erőss Samu dr., a megválasztott képviselő ügyvédje pedig 400 korona költséget kér a petícionálók terhére megállapítani.

A kir. Kuria rövid tanácskozás után mindössze 25 korona költséget állapított meg Erőss Samu dr. javára s ezzel az érdekesnek kinálkozott petíció tárgyalása véget ért.

Arad automobiljai.

(A lóvasut-társaság terve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Aradváros legutóbbi közgyűlése a Rudasféle automobil-omnibusz vállalat kizárólagossági kérvényével foglalkozván, tudvalevőleg megtagadta a kizárólagossági jog megadását. Az e tárgy körül lefolytatott vita alkalmával Avarfy Géza törvényhatósági bizottsági tag — mint megírtuk — azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy a magánvállalatok engedélyezése helyett, város létesítsen automobil-omnibusz közlekedést Aradon és vegye azt a saját

kezelésébe. A közgyűlés ezt az indítványt életrevalónak találta és azt tanulmányozás céljából a közlekedésügyi bizottsághoz utasította, amely — értesülésünk szerint — már a jövő héten foglalkozik az ügygel.

A közlekedésügyi bizottság főleg abban az irányban tárgyalja a kérdést, hogy lehetséges volna-e az automobil vállalatot olyképen megalapítani, hogy az automobillok beszerzési költsége az automobil-omnibusz jövedelméből törlesztessék. Ha ez lehetséges, akkor úgy a közlekedésügyi bizottság, mint a tanács pártolni fogják a terv megvalósítását és a város törvényhatósága minden valószínűség szerint kimondja az automobil-omnibusz vállalat létesítését. Megjegyzendő azonban, hogy a város aligha biztosíthat kizárólagossági jogot még saját vállalatának is, és így nem lehetetlen, hogy magánvállalatok szintén megpróbálkoznak az automobil közlekedéssel.

Egy magánvállalatnak ilyen tervéről már hallottunk is részleteket. Az aradi lóvasut-társaság, amely tudvalevőleg nagyrészt a Forgalmi Részvénytársaság tulajdonában van, komolyan foglalkozik egy automobiljárat üzembe helyezésének eszméjével. A lóvasut-társaságnak ez a terve annál inkább komolyan vehető, mert a tulajdonos Forgalmi Részvénytársaság más helyeken is járat automobil-omnibuszokat, így Olaszország egyik legnagyobb forgalmu városában: Milánóban is. Ehez járul még, hogy a pár évvel ezelőtt Budapest és Erzsébetfalva között közlekedett automobil-omnibusz szintén a Forgalmi Részvénytársaság tulajdonában volt és csak akkor szűnt meg, amikor a villamos megépítése folytán fölöslegessé vált.

A társaság a Budapest—Erzsébetfalvai útvonalon közlekedett automobil-omnibuszait még ma sem adta el, hanem budapesti kocsi parkjában helyezte el, könnyű szerrel és minden anyagi kockázat nélkül megteheti tehát, hogy az öt automobil-omnibuszt lehozatván Aradra, itt járatni fogja azokat a vasúti állomás és a Seabadságtér közötti vonalon. Most, hogy Rudas Samu budapesti vállalkozó kérelme ismét felszínre került és a város a kizárólagossági jogot Rudastól megtagadta, a Forgalmi Részvénytár-

Kádár: Ivott ám a tavalyi bornyul! Este tíz órakor már ágyban voltam és kiadtam a családúgnak a rendeletet, hogy jókor felkeljenek, mert vadászni megyek. Ha nagyon eltalálnék aludni, csak rázzanak fel, mert így meg úgy mondom, ha föl nem költ a mindenes hát úgy találok nyakon törülni, hogy holtig belesántul... Hé, nincs itt senki?... (Zörgést az asztalon.) Még nem is früstölköltem... Hát kérlek alássan alighogy behunyom a szememet... nem hiszem, hogy egy félórát aludtam volna... Az utolsó édes álmomból felzörgetnek... Ijedten ugrom föl. Azt hittem, hogy tán már hajnalodik... ott áll előttem a mindenesem, hogy hát aszondja, itt van valaki a Gágossy tekintetes uréktól. Nagybetag az asszony! Savanyu uborkát evett az este és szörnyű görcsei vannak! Hogy a pokol egésze meg azt a savanyu uborkát, nem teheltem egyebet, fel kellett kelnem és sötét éjszaka odabotorkálnál. Csakugyan görcsel voltak, de nem a savanyu uborkától. No de mindegy... Éjfélét ütött, mire átfázva hazakerültem Lefekszem, nagy kéjjel, gyönyörűséggel húzom meg magam a meleg dunyha alatt. Mondhatom, nem kellett ringatni hogy ujsa elaludjam. Elaludtam. Még most is emlékszem, hogy milyen szépet álmodtam. A vadászaton voltunk. Teveled. A nyulak éppen nagygyűlést tartottak az általános és községenkénti szavazati jogról. Ekkor jelent meg közöttük a mi vadász-kompánánk. A nyulak nekünk támadtak és követelték a leszerelést. A Miska, Kelemen Miska, mint lelkiismeretes bíró, a vadászörvényekre hivatkozott. És erélyesen kinyilatkozta, hogy él a jogával, mert most még szabad a nyulakra lövöldözni. A nyulak erre elhatározták, hogy obstruálni fognak, de te akkor dühbe gurultál és puskádhoz nyultál

és — brumm! Főlébredtem. Megint a mindenesem áll ott előttem. Rémület ült a pofaturáján. Tekéntetes uram, tekéntetes uram, azt mondja: Tűz van! Tűz van!... Tyűh! Hogy a hétágu sístergős istennyila ne sajnáljon beleütni ebbe a nyomorúságos életbe. — Hát hol ég? Mi ég? Ki ég? Törje ki a nyavalya!... A Schlésinger bótja gyuladt ki!

Hajagos: Csak nem tán?

Dr. Kádár: Persze te nem tudsz róla... Bizony kigyuladt az! És én ijedten ugrottam ki az ágyból, mert hát hiszen én vagyok a tűzoltó-főparancsnok, vagy mi a jóisten maskarája, és alig tellett bele vagy 12 perc, már ott voltam a Schlésingeréknél. Nagy tűz volt. És mert a boltban spirítusz is van hordozásra, hát a veszély nem volt kicsinylendő... Legőnyelm, szegények, szintén édes álmukból siettek oda, de úgy dolgoztak mint a... mint a... tudja a hétrégtöbblő pokolbéli sátn, hogy hogy dolgoztunk... De beletellett három óránál több, amíg a tüzet eloltottuk. Legnagyobb sajnálatára Schlésinger Manó szomszédnak, aki jobb szerette volna, ha elpusztul mindene, mert be volt jól asszekurálva és kezeit tördelve folyton azt hajtogatta: Ilyen az én szerencsém! Ilyen az én szerencsém! Fél négy lehetett, hogy újra hazavetődtem...

(Gusztli megjelenik a kávéval.)

Gusztli: Jó reggelt kívánok főorvos ur!
Hajagos: Adjon isten, hát nekem is hozzon valamit. De ne ilyen anyamasszony kotyvalékot!

Gusztli: Talán egy kis szalámit, sonkát, paprikás szalonnát parancsol?

Hajagos: Azt, azt, meg egy kis szilvoriomot is.

Gusztli: Igenis kéremalásan. (El.)

Dr. Kádár: Igen, főlnégy lehetett, hogy kifáradva, kimerülve megint az ágyba kerültem, azzal az eltökélt szándékkal, hogy a vadászatról lemaradok. A mindenesnek azonban elfelejtettem erről szólni. Ez aztán a tegnapi esti szigorú parancshoz tartva magát, irgalmatlanul felköltött már félhatkor, és én hiába akartam kirugni, nem tágitott az ebfajzat, amíg nem látta, hogy öltözködni kezdtek.

Hajagos: Szegény öregem, no majd felvidulsz odakünn. De itt jönnek már a többiek is.

4-ik JELENET.

Voltak, Salesi, Kelemen Miska bíró. (Mind vadászruhában.)

Salesi: Bocsnat uralm, bocsnat, semmi szemrehányás. Én nem vagyok oka a késésnek. A bíró ur...

Kelemen: Mit siessünk, hiszen van még idő elég... Szegény nyulak... hadd éljék a világukat.

Hajagos: Szép jáger vagy mondhatom. Hát a puskát hol hagytad?

Kelemen: Az, isten ugyse, a puskámat meg otthon hagytam.

Salesi: De a dugóhúzó nálad van ugye?

Dr. Kádár: No hát még ilyet se pipáztam.

Salesi: Minek is a bírónak puská? Ő megjelenik a törvény nevében.

Dr. Kádár: Igen ám, csak hogy most exlexben vagyunk ám!

Salesi: Erről a nyulaknak nincs tudomásuk. Dr. Kádár: Se a nyulaknak, se az — aszszonyoknak.

Hajagos: Legalább Salesi ugy vadász reájuk m.stan is, mint mikor törvényes állapot van.

saság komolyan foglalkozik az aradi autómobil-omnibusz tervével és lehetséges, hogy már a közeli hónapokban megvalósítja azt.

Szóval, egyszerre esőtől buil az áldás közlekedési tekintetben Arad városára és rövid időn belül megérhetjük, hogy négy öt társaság járattja majd autómobil omnibuszait, természetesen csak addig, míg a régen óhajtott villamosvasut le nem főzi őket. Ugy hisszük, hogy a kissé nehézkes autómobil-omnibuszok helyett leghelyesebb is volna már egyszer nyélbe ütni valahogy a villamos vasut tervét.

Aradmegye ellenállási alapja.

(Az eddigi gyűjtés: 203,000 korona.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Az a lelkes és hazafias főhívás, melye *Aradmegye harmincas bizottságának* elnöke a megyei bizottsági tagoknak megküldött — és lapunk mai számában egész terjedelmében közöltünk — bizonyára élénk visszhangra fog találni a vármegyének hazafias és áldozatkész bizottsági tagjai és közönsége körében.

Ma, amikor kezdetét vette a parlamenti ellenőrzést nélkülöző abszolutisztikus kormányzat, amikor a kormány közleményeiben folyton hangoztatja, hogy a vármegyékkel szemben a legerősebb rendszabályokat fogja elővenni és a hivatalos lap kormánybiztosi kinevezései már előre vetik az energikus intézkedések árnyékát: Aradvármegye harmincas bizottsága dicséretes és előrelátó munkásságot teljesít, amidőn a derék és hazafias tisztikarnak anyagi érdekeit, fölfüggesztés esetére, a legmesszebb menő módon biztosítja.

A tisztviselők kártalanítására szolgáló alapot eddig csak a harmincas bizottság tagjai gazdagították jelentékeny összegekkel, amelyeket azonban csakhamar követni fognak a megyei bizottsági tagok és a közönség köréből érkező további adományok. Az eddig megajánlott összegek — amelyek máris 203 000 koronára rugnak — az adományozások beérkezésének sorrendjében a következők:

	Korona
Vásárhelyi Dezső	10000
Purgly László	30000
Friebeisz Miklós	10000
Károlyi Gyula gróf	20000
Vásárhelyi József	10000
Dálnoki Nagy Lajos dr.	5000
Verzár Márton	5000
Králtz Gyula	5000
Czárán Márton	10000
Habereger György	5000
Keresztes Gyula dr.	10000
Lázár Zoárd dr.	8000
Kintzig János	10000
Szidner Bernát	8000
Bohus Lajos báró	5000
Schill József	5000
Wittmann János	5000
Szathmáry Gyula	4000
Cselkó Árpád	2000
Nachtnebel Gyula	1000
Nachtnebel Odön	20000
Purgly János	20000

Osszesen 203 000

Az adományok tudvalevőleg az *Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztár*-nak küldendők meg, míg a harmincas bizottság főhívásához mellékelte és mai lapunkban szószerint közölt kötelezvényeket az adakozók *Dálnoki-Nagy Lajos dr.* aispánhoz juttassák el.

Fejérváry a koalícióról.

(Küldöttség a miniszterelnöknél.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 20

Egy több városból összesereglett küldöttség ma azon célból tisztelgett *Fejérváry Géza* báró miniszterelnöknél, hogy megkérje a már elviselhetetlenül nyomasztó közgazdasági pangás megszüntetésére és az ipar, a kereskedelem és a földművelés érdekeinek felkarolására. A miniszterelnök meg is ígérte, hogy a kormány mindent el fog követni, amit módjában van az ország dolgos millióinak

érdekében megtenni és bár a küldöttség névtelen vezetője beszédében kijelentette, hogy nem politizálni jöttek, *Fejérváry* megragadta az alkalmat, hogy a szövetség ellenzék politikáját elítélő fejtegetésekbe bocsátkozzék.

A küldöttség fogadásáról fővárosi tudósítónk a félhivatalos *Bud. Tud.* híradása alapján a következőket táviratozza:

Lugos, Beszterce, Ilosva, Brassó és Putnok választópolgárainak, kereskedőknek, iparosoknak és földbirtokosoknak mintegy hetven tagból álló küldöttsége tisztelgett ma délelőtt 11 órakor a miniszterelnökségi palotában *Fejérváry Géza* báró miniszterelnöknél.

A küldöttség vezetője rövid beszédben kijelentette, hogy a küldöttség tagjai nem politizálni jöttek, hanem a lépésüket az a szándék vezérelte, hogy a kereskedelem, ipar és földművelés érdekeire irányítsák a kormány figyelmét. A koalíció által okozott hibák ér ékényen sujtják a hazai közgazdaság összes ágazatait. Ma már nemcsak pangásról lehet beszélni, hanem fájdalom, valóságos visszaesés tünetei mutatkoznak az egész vonalon. Kéri a kormányt, hogy a rend helyreállításán kívül a bajok orvoslásával is foglalkozzék és a kereskedelem, ipar és földművelés érdekeinek szeretetteljes felkarolásával lendítse ki az országot abból a sanyaru helyzetből, melyben most vergődik.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök erre a következőleg válaszolt:

Tisztelt uram! Öszinte meglepődéssel tölt el, hogy az ország legkülönbözőbb vidékeiről keresik fel a kormányt a különböző közgazdasági ágazatok képviselői azzal a most is elhangzott kéréssel, hogy a földművelés, ipar és kereskedelem érdekeit karoljuk fel. Legyenek meggyőződve, hogy a kormány nagyra tartja a közgazdaság valamennyi ágazatának ügyeit és teljes erővel rajta lesz, hogy a pangás megszűnjék és az ország anyagi fejlődése erőteljes impulzusokat kapjon.

A közgazdasági állapotok sivársága megfelel annak a sivár politikai helyzetnek, amelyet a koalíció politikája idézett fel. Sőt mordhatni, hogy a kétségtelenül beállt közgazdasági hanyatlás e végzetes politikai iránynak egyenes következménye. Ha a múltban volt rá többször

Salesi: Már a mi az asszonyokat illeti, azoknál én bizony jobb szeretem a törvénytelen állapotot!

Kelemen: Nekünk mondd?

Gusztli (Hozza dr. Kádárnak a megrendelt reggelit): Tessék kérem alásan.

Salesi: Tyűh! az áldóját, ez bizony jó lesz. Gusztli hozzon nekem is.

Kelemen: Nekem pedig egy teát.

Dr. Kádár: Igaz az, Salesi koma, hát hogy is volt tegnapelőtt azzal a női kupéval?

Salesi: A női kupéval? Hja vagy ugy? A vonaton? . . . Hát odaát voltunk a doktorral tegnapelőtt Vásárhelyen és hogy a gyorsal hazajövünk, én — hiszen ismeritek régi szokásomat — a hölgyzakas után szimatoltam. Végig mentem az egész vonaton. A doktor utánam. Hölgyzakas nincs sehol. Szaladgáltam föl s alá. Hölgyzakas nincs sehol. Minthogy az utasok az étkező kocsiban voltak, nem tudhattam ki hol ül. Maga a büffetkocsi tele volt, nem volt abban egy gombostűnyi hely sem. Egyszerre csak az az ötletem támadt, hogy hiszen könnyű ráakadni a női kupéra, ha az ember megnézi melyikben van a legtöbb skatula. Kikémleltem egyet és abban foglaltam helyet. A doktor nem mert letelepedni. A vonat megy, megy és én türelmetlenül várom, hogy a table d'hotenak vége legyen . . . Végre nagy sürgős forgás . . . Az utasok egymás után járnak-kelnek a korridorokon. Én bizalommal tekintek a skatuláimra, a fehér, a barna, a szögletes skatuláimra. És im egyszerre! . . . kitérül a kupé ajtaja és az én skatuláim tulajdonosai megjelentek: három mondd három vén, vénebb és egy vénebb szögletes és gömbölyű skatulya. Három öreg asszonyság 55—85 év között. „Pardon hölgyeim” szólottam a legszeretetteljebb ud-

variassággal és a harmadik pillanatban már a tizenharmadik szakaszban voltam. Látjátok, ilyen az én szerencsém.

Dr. Kádár: Az öreg Schlesinger Manó is azt hajtotta egész éjszaka: „Ilyen az én szerencsém!”

Salesi: Azt hallom tűz volt nála az éjszaka.

Kelemen: Az öreg Schlesingernél? Ugyan ne mondjátok. Éppen tegnap volt vele tárgyalásom. Egy alsós-parti miatt.

Mind: Halljuk! Halljuk!

Kelemen: Feketehegyi Salamonnal jelentek meg előttem. Schlesinger becsületsértésért panasolta Salamon gazdát. A generáliák felvételénél kérdeztem a Schlesinger Manót: Hány éves maga? Erre ő azt mondja: „Fünfundszegig bis gromoboj.” Csak később értettem meg, hogy bis hundertet akart mondani. A sértést az képezte, hogy Feketehegyi egy véres, izgalmas kontra után Schlesingernek azt mondta: „Maga Schlesinger, maga úgy játszik, mintha mindig az uri kaszinóban játszanék . . . „Kérem, kérem” — mondja Schlesinger. Igen — folytatja Feketehegyi — az uri kaszinóban a — portásnál!” Ailig tudtam a két öregot öszszeszebékíteni. Mikor aztán végre kibékültek, megmutattak egy szép partit. Valaki felveszi alsó betesre. Ellene van játékban az összes adout és a felvevő bemondja a touletroit ultimót és meg is csinálja.

Hajagos: Lehetetlen.

Dr. Kádár: Megeszem!

Salesi: No ezt már magam is szeretném látni!

Kelemen: Mindjárt megmutatom! Gusztli, Gusztli! (Csönget.)

Gusztli: (megjelenik ujjal reggelivel.)

Kelemen: Hozzon csak egy pakli kártyát!

Gusztli: Hoztam magammal mindjárt!

Kelemen: Nem kell új, átiátszott is jó lesz.

Dr. Kádár: Az mindegy. No lássuk.

Kelemen: (Felbontja és rakogatni kezdi a kártyát.)

Hajagos: Hagyjátok a fenébe a kártyát, késő van, indulnunk kell!

Dr. Kádár: Ugyan hagyjál békében. Ráérünk.

Salesi: Maradjunk még együtt, „csak szorosan!”

Kelemen (osztja a kártyát): En vagyok a felvevő. Tessék. Te hívsz (Dr. Kádárnak.) Te ráadsz (Salesinek.) Igy ni. Most én hívok pirosat. Most zöldet. Igy ni. Atout. Pout! Tessék itt van az ultimó!

Dr. Kádár: Az isten ugye! No ez nagy-szerű!

Mind: Igazán érdekes!

Salesi: Hát azt láttátok-e, hogy a felvevő vannak és kvárt kasszára megbukik?

Dr. Kádár: Már azt sem hiszem ám el!

Salesi: No majd megmutatom.

Gusztli (táblával és kretával a kezében): Szolgálhatok ta'án?

Mind (Összenéznek és egymásra nevetnek.)

Dr. Kádár: Ez egy pompás idea.

Kelemen és Salesi (egyszerre): Helyes!

Dr. Kádár: Hajagos oszt!

Hajagos: Ah micsoda dicsőség ez! En nem osztom! Nem kártyázom. Vadászni megyünk.

Kelemen: Nálam nincs is puska!

Salesi: Nekem egy rendez-vous-m van 11 órakor.

Dr. Kádár: Egészen össze vagyok törve.

Hajagos (Ki ezalatt fölvette a kártyát.): Hát akkor felveszem vörösre!

Függöny!

eset, hogy a nemzet jogait meg akarták nyírni a nemzet e törekvésekkel szemben a jogvédelem terére lépett, akkor az igenis megérthető.

De uraim, most nem ilyen esettel állunk szemben. Most a szituáció az, hogy a szövetséget pártok ok nélkül — ismétlem, ok nélkül — megtámadták a királynak törvényben biztosított jogait és a politikai hibájához a koalíció ragaszkodott még akkor is, mikor látta, hogy az országnak gazdasági, társadalmi és politikai érdekei egyaránt érzékenyen szenvednek a fellépés következményeit. Már most, uraim, a kormány kötelességének ismeri, hogy a törvénynek megtámadott tekintélyét, az állam feladott rendjét, a rendelkezésére álló eszközökkel ismét helyreállítsa.

De midőn kijelentem, hogy a hivatásunkban, amelynek teljesítéséhez az ország legfőbb érdekei fűződnek, megtántorodni nem fogunk, ugyanakkor biztosíthatom az urakat, hogy az ipar, kereskedelem és földművelés nagy érdekelnek leghathatósabb felkarolása fogja kormányzati ambíciókat képezni. Tudatában vagyunk annak, hogy midőn az országban az állami rendet helyreállítjuk, akkor teremthetjük meg az előfeltételeit annak, hogy a pangás szomorú éveit után ismét a közdasági fellendülés korszaka következzen be.

Még egyszer köszönöm megjelenésüket. Mondják meg polgártársainknak, hogy a kormány az ország népének mindenkor készséggel áll rendelkezésére; aki jogos érdekeit akarja megővni, forduljon bizalommal hozzánk; mi mindenkor készek vagyunk a hozzánk érkezett panaszokat a legnagyobb igazságérzettel megvizsgálni és a bajokat minden erőnkkel lehetőleg orvosolni.

Gyilkosság szerelemből.

(Ágyonkövesett legény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20

Múlt év október 8-án vig élet volt a világi Kirschner Mór-féle üzlet előtt. Ott volt Folytán Zakariás és Kecskés Márton, akik együtt évdtek a kereskedő cselédjével, Alb Annával. A csinos leányzó már régen elcsavarta mindkét embernek a fejét s így nagyon is érthető, hogy Folytán rossz szemmel nézett Kecskésre, aki merészkedett az ő ideájával pajzánkodni.

Ez a keserű hangulat annyira hatalmába kerítette az amúgy is itas embert, hogy rövid idő múlva felszólította a leányt:

— Most már menj haza, Anna, — meg akarom verni a Marcit!

Ennek az udvarias hangú kérelemnek a leány nem tudott ellenállani. El is ment, magukra hagyván a legényeket, akik együtt meg is indultak. Utközben Folytán súlyos szemrehányásokat tett Kecskésnek, de a verekezésre nem mutatott semmi különösebb szándékot. Nyugodtan mentek egy darabig, mikor a már beállt sötétség miatt K-c-kés megbotlott valamilyen és egész hosszában végigterült a földön.

Ezt az alkalmat, mely képtelenné tette Kecskést a védekezésre, Folytán azonnal meg is ragadta. Két gyermekfej nagyságu terméskődarabot kapott fel a földről s azokat teljes erővel a Kecskés fejéhez sújtotta. A bántalmazott ember talpra akart állani, mire Folytán elszaladt, de még egyszer hátrafordult s egy éles kődarabot vágott Kecskéshez. Ez még tett néhány lépést, de súlyos sebei következtében eszméletét veszítve földre bukott. Ott találták meg. Hazaszállították s életre hozták, úgy, hogy még elmondhatta a támadás történetét. Ezután azonban még csak néhány óráig kiülődött s még

az éjjel meghalt a kövek által okozott agyrázkódás következtében.

Szándékos emberölés büntetével vádolva állott ma Folytán Zakariás az aradi királyi törvényszék esküdtbírósa előtt. Az esküdtök büntetésnek mondták ki a vádlottat a halált okozó súlyos testi sértés büntetésében, mire a bíróság meghozta az ítéletet, mely szerint a vádlottat *négy és fél évi fegyházra ítélte.*

Az esküdtbírósi tárgyalást *Bittó József* vezette; a közvád képviselője *Pogonyi Nándor* kir. alügyész volt.

Zsúr-témák.

★

A színésznők imádói.

Az egyik angol folyóiratban érdekes dolgokat mondanak el híres, ünnepeelt londoni színésznők az imádóikról.

Egész sereg olyan imádóm van — meséli miss *Marie Studholme*, a Gaiety színház művésznője — akiket soha még csak egy nézéssel sem bátorítottam, mégis egyre másra küldenek levelet, táviratot, ajándékot, sőt személyesen is megszerencséltek. Jelenleg olyan hűséges imádóim vannak, akikkel soha még egy szót se váltottam, azt se tudom kicsodák, de azért olyan fontos szerep jut nekik az én életrendemben, hogy ha egy szép napon elmaradnának, bizony csak nehezen tudnám őket nélkülözni. Előadás után napról napra ott van a színészkapunál egy elegáns ur, akinek a szereplése abban áll, hogy megemeli a kalapját és meg sem mozdul addig, míg a színház ajtaja be nem csapódik. Amikor erre a szerepre vállalkozott, szándékát levélben közölte velem. Természetesen nem emeltem és nem is emelhettem kifogást ez ellen. A legérdekesebb a dologban, hogy egyáltalán nem igyekszik velem megismerkedni.

Egy másik imádóm olasz ember. Sohasem láttam. Egyszer levélben sajnálkozott azon, hogy lemondtam a szerepemet betegség miatt. Azóta mindennap küld egy ovezelő lapot, amelyiken az én arcképem látható. Nem tudom, honnan szerzi azt a sokféle kártyát, de még egyszer se küldött olyat, ami már meg volt nekem. Cimnek a nevemen kívül még azt is odajárja: „Carissima facia“ (drága arc).

„Ihatatos lovagom egy örült is. Nagyon ártalmatlan szegény és a legnevetesebb tartalma leveleket írja nekem. 1904-ben ezt a levelet kaptam tőle:

— Életem isteni szerelme! A távolból fohászok hozzád. Vagy ötven éve nős vagyok, de a feleségemet réges régen elvesztettem és csak a minap láttam viszont a Gaiety színházban. Most szökőév van, drágám. Akad talán ismerősei közt néhány csinosabb lányka, akiket ajánlhatna? Nagyon tekintélyes fiatal ember vagyok és imádom.

Egy másik csillag, miss *Gertie Millar* főképp katonáktól kap leveleket. Indiából például ezt írta neki egy katonatiszt:

— Sokkal szívesebben venném magát nőül, semhogy itt katonáskodjam Remélhetek, ha itt hagyom Indiát és hazamegyek? Könyörgöm sürgönyözzön, vagy küldjön forduló postával választ, mert megőrülök a várakozásban.

Kis diákok is rajongnak missz *Millar*ért. Az egyik ifju ezt írta neki:

— Szépséges missz *Millar*, ma reggel szekundát kaptam, mert a helyett, hogy geografiát tanultam volna, a maga fotográfiáját néztem folyton-folyvást. De azért én mégis sokkal jobban szeretem a maga fotográfiáját, mint a geografiát.

Kossuth angol cikke.

(A dimenzióról és a magyarságról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20

London-ból táviratozzák, hogy a *Daily Chronicle* tegnapi számában *Kossuth Ferenc* a helyzetről az alábbi cikket írta:

Ferenc József császár-király és Magyarország között a konfliktus már régóta a parlamentarizmus és az abszolút király-akarat között való összeütközésre vezetett. Figyelemre méltó tény azonban, hogy az angol sajtó néhány legtekintélyesebb orgánuma következetesen a császár király pártján áll s van sok szabadon gondolkodó angol, akinek annak az országnak alkotmányharca, melynek aranybüllája éppoly régi, mint a magna charta, éppen nem szimpátiikus, mert a középeurópai egyensúly meséje hódítja el őket, ami Ausztria magatartásától és erejétől függ. Ezek a jó emberek nem látják be, hogy ha van valami, ami veszélyezteteli a középeurópai egyensúlyt, az éppen Ausztria állapota lehet. Ausztria abnormális viszonyainak csak a harc lehet eleme, amint-hogy a múlt évszázad második felében az volt. Hogy lehet egy olyan ország a béke garanciája, ahol az a normális állapot, hogy mindent a feje tetejére állítanak, ahol a német elem, amely alig egyharmada Ausztria népességének, állandóan le akarja nyűgözni a másik két harmadot, a nem mémeteket és ahol a magyar hadseregben fenn akarják tartani a német hegemoniát, bár abban csak 11 százalék a német.

Ugy látszott hosszabb idő óta, hogy a király alkotmányosan kormányoz; ugyanis mióta elhatározta, hogy az autokrácia külső jeleit abbahagyja, 1867 óta ugyanaz a politikai párt volt állandóan kormányon; egy párt, melynek az az alapelve, hogy ne legyen saját akarat, csak a király kívánságát teljesítse. 1867. óta ez a parlamenti többség csak egyetlenegyszer fejezte ki az akaratát, amelyet nem hagyott előre jóvá a király, a polgári házasság kérdésében.

Midőn most először a parlamenti többség saját akaratát kifejezni merete, akkor megakadályozták abban, hogy a saját programja alapján kormányt alakítson. Egyszerűen megparancsolták neki, hogy olyan program alapján alakítson kormányt, a melyet a király diktált. Ezt nem akarta.

Akkor a parlamentet állandóan megakadályozták abban, hogy ülést tartson. Az országot törvény nélkül kormányozták minden alkotmányos privilégium megsértésével és az írott törvény világos rendelkezéseivel megszegésével és most, bár a többség hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a költségvetést megszavazza, az újoncokat, sőt az új tüzérszerelés költségeit is viseli és csak azt kérte, legyen meg a jog arra, hogy széles szavazati jog alapján új választási törvényt készíthessen elő — mert a felnőttek csak egyötödének van szavazati joga — s akkor megkérdezze a nemzetet, hogy akarja-e az alkotmányért vívott harcot az autokrácia ellen folytatni vagy egyelőre abbahagyja, — de a többségnek ezt az ajánlatát is elutasították, mert a király azt akarja, hogy a parlament egyszerűen csak engedelmességedjék. A világnak nincs parlamentje, amely ennek a parancsnak alávesse magát.

A miénk most annál a pontnál van, hogy feloszlatassék s az abszolútizmus valamelyik élesebb vagy szeidebb formája lépjen annak a rendszernek a helyébe, mely Magyarországon 1867 óta volt az uralkodó és amely nem volt

más, mint egy állítólagos alkotmányosság lát-szata s amely csak kényelmes takarója volt az autokrata királyságnak, mivel ebben csak egy akarat volt: a királyé.

Senki előre meg nem mondhatja, mi lesz ennek a komoly komplikációnak a vége. Csak az bizonyos, hogy *Magyarország Ausztria megszünt európai nagyhatalom lenni.*

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Angot, a kofák leánya, operett. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Dorrit kisasszony, vígjáték. (Páros bérlet.)
Péntek: Baccarat, dráma. Bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Baccarat, dráma. (Páros bérlet.)

Bajazzók.

— Nádas Margit vendégfőléptével. —

Félig telt ház. Kt érdekel egy ismeretlen, fiatal művésznő fölépte? Jöhetne a jövő Pattija, senki sem kíváncsi rá, amíg az egyedül üdvözítő fővárosi sajtó rá nem adja a dicséret kritikák keresztvizét. A főváros! Ha nagyságról és művészetéről van szó, úgy tekintenek feléje, mint az igazhívő Mekka tájkára. Mert onnan jön a tan: a trikók tana, a hatodrangu francia színházak kasszadarabjainak dicsérete. Amlt a főváros még nem ismert el, az marad a sötétségben. Nem érdekel senkit.

Mindez pedig nem azt jelenti, hogy áradó kritikálansággal akarjuk kritizálni Nádas Margitot, a színház mai vendégművésznőjét. Nem. De elismerjük, hogy Nádas Margit szép színpadi alak, zenelleg kiválóan képzett énekesnő, akinek csak némi erősödés és némi gyakorlat kell, hogy akár az Opera színpadán is megállhasson. A hangja kerekded, bársonyos, behelzögő; az alsó és a közép regisztereken is ur, a felső régiókban különösen szép. A vendégművésznő azonban nemcsak énekelni, de játszani is tud, és a vidéki színház szem-pontjából nagy veszteség, ha külföldre megy. Nekünk a vidéken ugyanis vajmi gyenge opera-énekesnők vannak: az aradi színháznál például nincs senki, akit számba lehetne venni. Akik vannak, azok is csak azt hiszik, hogy ők opere énekesnők, de ha arra kerül a sor, hogy operát adjanak, drága pénzen vendéget kénytelen hozatni az igazgató. Az olyan tehetségeket, mint Nádas Margit, a magyar vidéki színház számára meg kellene tartani, legalább addig, amíg lehet — amíg el nem hódítják tőlünk.

Nádas Margit különben oly erős lámpalázzal küzdött, hogy az első felvonás után, noha a közönség szinte tombolva hívta ki, nem mert a függöny elé jönni. Talán félt, hogy a taps nem neki szól, mert partnere, Déri Jenő ma igazán kitűnő és elsőrendű alakítást produkált, önmagát mulva fölül ének-művészetével. Silvio szerepét *Ladislav* énekelte, csengő tömör hangon, drámai akcentussal. Kiváló játékaival és szép színpadi alakjával szintén nagy hatást ért el.

A félig telt ház viharos tapsai igazolták, hogy a mai este elsőrangú élvezetet nyújtott mindenkinek, aki csupa előítéletből vissza nem riadt a vendégművésznő ismeretlen nevével.

(—ab.)

* Angot, a kofák leánya. Ez a klasszikus szép operett holnap másodszor kerül színre a szezonban.

* Dorrit kisasszony. *Schönhan* Ferenc bájos, romantikus vígjátéka, melyet az elmúlt héten olyan sikerrel mutattak be zsúfolt házak előtt, csütörtökön ismét színre kerül. Erre az

előadásra jegyek már holnap, szerdán reggeltől válthatók a pénztárnál.

* Baccarat Henri Bernstein nagyhatású 8 felvonásos színművének pénteken lesz nálunk a bemutatója. A Baccarat-ot pár héttel ezelőtt adták először a Vigaszínházban s már nem sokára megéri első jubileumját. A színmű első főpróbáját holnap tartják meg, csütörtökön és pénteken pedig még két főpróba lesz, úgy hogy a rendkívüli hatású darab kitűnő előadásban kerül majd színre. A Baccarat-ot Keszler Ede rendezzi.

Osztrákok

a magyar alkotmányért.

(Vita a Reichsrathban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Az osztrák képviselőház mai ülésén ismét hosszasan foglalkoztak a magyar politikai válság ügyével. Az alkalmat erre Schönerer alldeutsch képviselőnek interpellációja szolgáltatta, amely azt kívánta, hogy az osztrák kormány járjon közbe az uralkodónál, hogy Magyarországon a teljes alkotmányosság mielőbb helyreállítsék.

A mai vita során felszólalt Gautsch báró miniszterelnök is és — mint már több ízben — ma is hangoztatta, hogy közös ügyekben Ausztriát nem fogják befejezett tények elé állítani, hanem mindenkor ki fogják kérni előleges hozzájárulását a tervezett változtatásokhoz. — Gautsch természetesen ma is erősítette, hogy a közös hadsereg egysége s különösen a *szolgálati és vezényleti nyelv ezentul is változatlanul megmaradnak*, a kérdés lényegéről azonban, nevezetesen arról, hogy hajlandó-e a magyar teljes alkotmányosság visszaállítása érdekében intervenálni, — a miniszterelnök nem nyilatkozott.

A Reichsrath ülésének lefolyásáról távirati értesítés alapján az alábbi tudósításunk szól:

Az osztrák képviselőház ma kezdte meg a vitát Schönerer-nek tegnap bejegyzett sürgős indítványa fölött. Az interpelláció szövege a következő:

A képviselőház felszólítja a kormányt, tegye meg a szükséges lépéseket, hogy Ausztria császára, a ki Magyarország királya is egyuttal, *Magyarországon a teljes alkotmányosságot mielőbb állítsa helyre.*

Többek felszólalása után szólásra emelkedett Gautsch Pál báró miniszterelnök és a többek között a következőket mondotta:

— Főhatalmazást nyertem annak kijelentésére, hogy az osztrák törvényhozásnak a közös ügyek tekintetében a törvények alapján öt megillető befolyása egész terjedelmében sértetlenül megmarad. A Reichsrathnak tehát nem kell tartani attól, hogy érdekeinket érintő egyes intézkedések folytán befejezett tények elé fog állítani. Főhatalmazást nyertem annak kijelentésére is, hogy ama kipróbált alapok, melyeken a közös hadsereg nyugszik és melyeknek főtámasza a legfőbb hadurnak a hadsereg egységes vezérlésére, valamint annak belső szervezetére vonatkozó törvényen alapuló felségjog, *semminemű változásoknak nem lesznek kitéve.* Ez különösen a közös hadsereg *vezényleti és szolgálati nyelvére vonatkozik.*

Gautsch után Sylvester képviselő szólalt fel a német néppárt nevében és sürgette a delegáció hatáskörének a Reichsrathba való bevonását, mert Ausztriának tudnia kell, *mi történi a hadseregével és a külügyi politikában.* Sylvester mélyen fájjalja, hogy tegnap Magyarországon

olyan elszomorító események történtek, már csak azért is, mert ebből majd precedenst alkotnak és az *osztrák képviselőház feloszlására is katonaságot vezényelnék ki.* ha erős, öntudatos ellenzéki párt találna tömörülni.

A keresztény szocialista Axmann szintén a magyarországi gyűlés feloszlásával foglalkozott és összehasonlította a tegnapi eseményt azzal, amikor a háziur kilakoltatja a neki kellemetlen lakót.

Schönerer hosszabb beszédben kifejti, hogy azok az abszolutisztikus törekvések, melyek a magyar országgyűlés tegnapi feloszlásánál megnyilvánultak, *érezeteni fogják hatásukat Ausztriában is.* A magyar parlamentről elismerni, hogy a karhatalommal szemben példás magatartást tanúsított. Mi nagynémetek — úgymond Schönerer — a *Magyarországtól való teljes különválást akarjuk*, de ezt csak a magyar parlamenttel egyetértőleg kívánjuk elérni. *Nálunk és odaát is teljes alkotmányosságnak kell uralkodnia.* Hogy ezt elérhessük, *mi németek hajlandók volnánk a magyarokkal szövetkezni.*

Fabritius jegyzőkönyve.

Egy történelmi okmány.

(A Házfeloszlátás a hivatalos lapban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

A hivatalos *Budapesti Közlöny* első oldalán ma szokatlan közlemény jelent meg: egy terjedelmes *jegyzőkönyv*, melyet a képviselőház tegnap történt erőszakos feloszlásáról vettek fel *Fabritius Győző* honvédezedes, a rendőrtisztviselők és két gyorsíró. Ez a különös közlemény — amely kétségkívül *történelmi okmány* — egész terjedelmében így hangzik:

A képviselőháznak folyó hó 19-én tartott üléséről szóló — a mellékletben közölt napló szerint — az országgyűlést feloszlató kegyelmes királyi leiratnak kihirdetése nemcsak megtagadtatott, de annak a királyi biztoshoz felbontatlanul való visszaküldetése határozottatott el, egyben pedig folyó hó 21-ére újabb ülés tűzött ki.

Ezen határozat következtében a királyi biztos utasításából Fabritius ezredes megjelent a képviselőház ülésstermében, s az elnöki emelvényről az országgyűlést feloszlató s folyó hó 19-én a „Budapesti Közlöny”-ben is megjelent kegyelmes királyi leiratot egész terjedelmében felolvasta s meghirdette, s ezen eljárásról jegyzőkönyvet vevén fel, azt a királyi biztosnak bemutatta.

A jegyzőkönyv szövege a következő:

Jegyzőkönyv:

felvétel 1906. évi február hó 19-én Budapesten a magyar országgyűlés képviselőházának ülésstermében. A jelzett nap délelőttjén fél 11 órakor Fabritius Győző m. kir. honvéd-ezredes a királyi biztos Ő Nagyméltóságától a következő szóbeli parancsot kapta: „Az ezredes Ur vonuljon be a képviselőház termébe és a feloszlásról szóló királyi leiratot olvassa fel és hirdesse ki.” Ezen parancs vétele után nyomban — kellő karhatalmat vivén magával — megjelent nevezett ezredes a képviselőház ülésstermében, hol az elnöki emelvényre lépett s körülbelül 30—40 országgyűlési képviselő jelenlétében előadta, hogy a királyi biztos Ő Nagyméltóságától „Nyilt-parancsa” van és ezt átadni kívánta a képviselőház elnökének; miután az elnökök közül egy sem volt az üléssteremben jelen, kijelenté, hogy a következő „Nyilt-parancs” alapján fel fogja olvasni a szintén ide iktatott legkegyelmesebb királyi leira-

tot. „Nyilt-parancs. Én Székelyi Nyiri Sándor vezérőrnagy, O Felsége Magyarország Apostoli Királyának teljhatalmu királyi biztosa ezennel megbízom Méltóságos Fabritius Győző magyar kir. honvéd-ezredes urat, a budapesti 1. honvéd gyalogezred parancsnokát, hogy a magyar országgyűlés folyó évi február hó 19-én történő feloszlásának fogantatásánál szükség esetén a karhatalmat alkalmazza. Kelt Budapesten, 1906. február hó 19-én. Nyiri Sándor s. k. vezérőrnagy, királyi biztos.” Ezután Fabritius ezredes olvasta: „Mi Eső Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb., és Magyarország Apostoli Királya. Hü Magyarországunk és Társországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeknek és Képviselőinek, kik az Általunk 1905. évi február hó 15-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi Üdvözlétünket! Kedvelt Híveink! Minthogy az országgyűlésnek többséggé szövetkezett pártjai ismételtén hozzájuk intézett felszólításunkra, törvényben biztosított királyi jogaink sérelme nélkül elfogadható kormányzati alapon kormányváltást állhatatosan megtagadták és ennél fogva, szívünk sajnálatára, az ország érdekében hasznos tevékenységet ettől az országgyűléstől nem várhatunk, magyar miniszteriumunk előterjesztésére az 1905 évi február hó 15-ére összehívott országgyűlést feloszlatoznak nyilvánítjuk, fenntartván Magunknak az új országgyűlésnek mielőbbi összehívását. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajtandók maradunk. Kelt Bécsben, 1906. évi február hó 17-én. Ferenc József s. k. Bárd Fajerváry Géza s. k.”

A felolvasás tartama alatt a teremben maradt képviselők oldaláról és a hírlapról karzatról közbekialtások hallatszottak. Miután Fabritius Győző ezredes felolvasta a királyi kéziratot, s a jelenvoltak távozni vonakodtak, az a következőket mondotta harsány hangon: „A királyi biztos megbízásából O Felsége a király nevében felkérem a tisztelt urakat, hogy az országházat hagyják el azonnal!” (Senki sem akart távozni, tovább zajongtak) „Felkérem másodszer” . . . (szünet után) „Felkérem harmadszor” . . . És minthogy a háromszoros felhívás dacára sem távozott senki, Tóth Lajos kerületi rendőrkapitány felé fordulva mondotta Fabritius ezredes a következőket: „Kérem az egész országházat kiűritetni! Mindenkit eltávolítani innen! Az összes hivatalos helyiségek is kiűritendők, mert le fogom zárni az országházat!” Erre a kirendelt őrség a királyi biztos megbízottjának utasításához képest a jelenvoltakat eltávolította, az országházat kiűritette, a kapukat lezárta, s az egész épületet őrizetbe vette és csakis a háznagyok, a kinevezett hivatalnokok, a bentlakók és a személyzet be- és kijárása lett megengedve. K. m. ft. Felolvasás után helybenhagyólag aláíratott.

Császik Pál s. k. Tóth Lajos s. k.
hiv. gyorsíró, r.-fogalmazó. ker. kapitány.
Dr. Vörös Oszkár s. k. Palágyi Kálmán s. k.
hiv. gyorsíró. r.-főfelügyelő
Beniczky Tamás s. k.
r. felügyelő.
Schmidt E. s. k.
r. felügyelő.
Gersich Lajos s. k.
r. felügyelő.
Fabritius Győző s. k.
ezredes.

A királyi biztos ezeket azzal hozza közöndomásra, hogy abban a nem várt esetben, ha a jogérvényesen feloszlatozott képviselőház a folyó hó 21-re kitűzött ülés megtartását megkísérelné, azt karhatalommal meg is fogja akadályozni.

A megszökött feleség.

(Magyar házaspár pöre Berlinben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 20.

Berlinből jelentik, hogy az ottani első számú kerületi bíróság előtt érdekes pör került tegnap tárgyalás alá. A történet még a múlt évbe nyúlik vissza és hőse egy magyar ember, a Budapestről való Aczél Gyula ékszerész, aki Hedvig nevű feleségével huszonnégy éven keresztül a legholdogabb házastársi békében élt, de ekkor aztán, közvetlenül az ezüstmenyegző előtt, sógoránár, egy B. nevű berlini lökereskedőnek személyében befurakodott a házastársak közé a visszavonás ördöge.

Egy szép napon az ékszerész felesége és a látogatóba jött sógor eltűntek az ékszerész budapesti lakásáról. A szerencsétlen férj öt apró gyermekével magára maradt. Az asszonnyal azonban hiányzott az ékszerésznek 51.000 korona, amit a felesége szintén magával vitt. Aczél a pénzt az asszonyra bízta, de azzal, hogy azt a gyermekek részére őrizze meg.

Az elhagyott férj mindössze annyit tudott, hogy a szökevények Berlinbe mentek. Erre minden követ megmozgatott, hogy az asszonyt és a pénzt visszaszerezze. Panaszszal fordult a berlini rendőrséghez és ebben ezt mondja (az egészet nem volna tanácsos közölni):

— Szépen kérem a tekintetes rendőrséget, szíveskedjék Aczél Gyulánét, aki hat hétig álnév alatt tartózkodott Berlinben, Berlinből kintasítani s B. Emil és Ferdinánd ellen, valamint B. Julka asszony ellen idegen tulajdon kicsalása miatt a legszigorubb vizsgálatot elrendelni. Ha a tekintetes rendőrség nem segíthetne rajtam, el vagyok szánva a trón zsámolyáig menni és a nemes és fonkolt szellemű Vilmos császárhoz, a világ legjobb uralkodójához kihallgatásért fogok folyamodni és én remélem Istentől, hogy ő felsége me fog hallgatni.

A tegnapi tárgyalás az iratok felolvasásával és a panaszos férj kihallgatásával telt el.

Választás az ipartestületben.

(Kisorsolt előljárási tagok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 20.

Tegnap délután öt órakor tartotta február havi ülését az aradi ipartestület előljárási tagja, egyben ugyanekkor előkészítvén a folyó évi közgyűlés tárgyait. Az előljárási tagok évi jelentésének és a jövő évi költségvetésnek megszerkesztése után a bemutatott főszámadásokat és vagyonmérleget az előljárási tagok elfogadta. Evvel kapcsolatban kimondta az előljárási tagok, hogy a több mint tizennyolcezer koronát kitevő tagsági-díj hátralékból a behajthatatlan tételeket leírja, ennek fogantatásával Steigerwald Alajos elnök, Joanovits Antal és Szablóczky László alelnökök, Barthl János főpénztáros és Zima Tibor titkárból álló bizottságot bizza meg, a többi hátralék behajtására pedig a közigazgatási végrehajtást folyamatba teszi.

Az évi közgyűlést az előljárási tagok március hó 11-ére tűzte ki. Az ülésnek kiemelkedő része volt a következő tárgy: Zima Tibor titkárnak az állásában való véglegesítése. Az előljárási tagok a testület egy év előtt megválasztott titkárállásában egyhangulag véglegesítette.

Az ülés végén az előljárási tagok közül az alapszabályok rendelkezéseiszerint tizet kisorsoltak, kiknek mandátuma ez évben lejár. A kisorsolt előljárási tagok a következők: Barthl Ernő, Békési Ferenc, Cziráky Alajos, Csermann

József, Irmer Henrik, Nydrsy Sándor, Opricz Pál, Probszt Mihály, Szablóczky László és Skercedár György.

A sorsolást megelőzőleg az előljárási tagok alakította azt a bizottságot, amely a kisorsolt előljárási tagok helyébe választandó új tagok jelölését ejti meg. A kandidáló bizottság tagjai az előljárási tagok közül: Barthl János, Békési Ferenc, Cziráky Alajos, inokai Tóth Lajos, Joanovits Antal, Karczagi Sándor, Rosmanith Albert, Sebesy Ferenc, Szablóczky László és Szilágyi Jakab, a kisorsolt tagok közül: Hönig Ottó, Juhász István, Bittenbinder Konrad, Kristyóry Sándor, Körösy Mihály, ifj. Müller József, O. ár Vazul, Rothmüller Ferenc, Schaffer Henrik és Szida Lázár.

Tárgyalta az előljárási tagok a kolozvári ipartestületnek egy átiratát a húsdrágaság tárgyában. Az ottani hentesek és mészárosok ugyanis kérelmet küldtek a földművelésügyi miniszteriumhoz s ebben a hus további drágulását megátalásandó, azt kéri, hogy az egyéves borjúvágtatását országszerte tiltsa el, illetőleg csak olyan borjúk vágatását engedélyezze, amelyek csak nyolc hétnél fiatalabbak. Az egyéves borjúk divatosá vált fogyasztása ugyanis a marhaállományt olyan nagy mérvben csökkenti, hogy a hus további drágulása szinte elkerülhetetlen.

A kolozvári ipartestület azt kéri az aradi ipartestülettől, hogy a földművelésügyi miniszterhez intézett kérelmét hasonló felterjesztéssel támogassa. Az előljárási tagok a tárgyban csak a mészáros és hentes szakcsoport meghallgatása után fog érdemlegesen határozni.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 22. Hangversenyyel egybekötött táncestély (Gáji ovoida.)

Február 24. Az aradi állami főreáliskola ifjuságának hangversenyyel egybekötött táncestélye (Iparosház.) — Az arad-zsigmondházi jótékonycélu Petőfi asztaltársaság táncvigalma. — Az új-aradi kereskedők körének műkedvelői előadással egybekötött táncestélye (Martini-vendéglő.) — A pankotai jótékony nőegylet thea estélye (Kaszinó-helyiség.) — Az ó és m.-pecsikai tanítók testületének hangversenyyel egybekötött táncestélye (Heller-szálló.)

Február 25. A borossebesi kaszinó táncestélye. — Ifjusági-kolón táncestély (Iparosház.) — A kurticai iparos olvasókör táncvigalma (Nagyvendéglő.) — A máriaradnai menyecskék műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Faller-vendéglő.) — A gyoroki önkéntes tűzoltóegylet táncestélye (Nagyvendéglő.)

Február 27. Az aradi atletikai klub thea estélye (Tóth-vendéglő.)

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjegyletének táncvigalma (Központi Szálló.) — Az aradi posta- és távirata altisztek és szolgák táncvigalma (Tóth-vendéglő.)

Március 10. Az aradi sportkedvelő ifjuság táncmulatsága (Iparosház.)

(=) A realisták bálja. Mint már említettük, az aradi m. kir. állami főreáliskola Fábrián Gábor nevét viselő önképzőkörének tagjaiból alakult rendezőbizottság ünnepélyt és táncmulatságot rendez. mely az iskolai ifjusági alapok javára február 24-én, szombaton este az ipartestület helyiségében lesz. A belépő-díj a terembe és karzatra egyaránt személynként 2 korona, tanulók számára 1 korona. Minden család 2 személyjegy váltása után a többi családtagokért 1—1 koronás belépődíjat fizet.

A rendezőség: Bayer Emil, Böhm Pál, Baucek Andor, Dömötör László, Eckhart István, Fagygyas Ferenc, Fetter Emér, Gunscher Antal, Guttmann Oszkár, Gyulay Ferenc, Halász Imre, Halász József, Halmi Emér, Edvi Ilés Jenő, Kánya Gyula, Kardos László, Kaufmann Béla, Korbuty József, Kotsis Iván, Kovács Jenő, Kovács Tivadar, Lendvay Ferenc, Merányi Gábor, Mittermayer Ödön, Müller Artur, Nagy Sándor, Németi Emil, Nesnera Ödön, Órfi Sándor, Peczeli Béla, Pichler Győző, Polacsek Dávid, Reich Sándor, Répássy Ödön, Réti József, Rudas Bódog, Sámson Andor, Sármezey Antal, Sármezey Miklós, Schmidt György, Schwéger Béla, Somogyi Kálmán, Steinfeld Géza, Straub Péter, Szántó Ignác, Szathmáry Kálmán, Szigethy Jenő, Szilágyi Sándor, Sztojka József, Sztojczy Sándor, Török Gyula, Wolf Manó.

Az ünnepély rendje: 1. Magyar vígjátéki nyitány. Szerző Kéler Béla. Játssza az ifjúsági zenekar. 2. A hajótörött. Irta Coppée Ferenc. Szavalja Schwéger Béla VIII. o. t. 3. Tavasz dal. Vonós négyes. Szerző Schubert Ferenc. Játssza Fischer István II. o. t., Somogyi Andor IV. o. t., Kánya Géza III. o. t., Bayer Leo II. o. t. 4. A Tihanyi Ekhóhoz és népdalok Eneklő az ifjúsági zenekar. 5. A tükör. Magánjelenet. Irta Zöldi Márton. Előadja Halmi Elemér VIII. o. t. 6. Haydn József III. számú triója. Játssza Eckhart István VII. o. t. Dömötör László VII. o. t. és Koltcs Iván VII. o. t. 7. A Rákóczi-induló. Eneklő az ifjúsági zenekar. „Kiséri” az ifjúsági zenekar.

Tánc.

(=) **Mulatság Buttyinban.** A buttyini önkéntes tűzoltó-egyesület f. hó 18-án tartotta fényesen sikerült bálját. A négyeseket 86 pár táncolta. Jelen voltak:

Asszonyok: Seress Ferencné, Horváth Jánosné, dr. Dénes Jakabné, Kiurszky Ivánné, Eckert Károlyné, Klein Mártonné, Weiszberger Jakabné, Steinberger Mórné, Fényszarusy Lajosné, Tomits Antalné, Nagy Jánosné, Guhás Andrásné, Roh-zetzer Jánosné, Joó Dánielné, Szevinszky Istvánné (Kiszindia), Poljacsek Vilmosné, Fexler Istvánné, Buteán Julia, Sebestyén Mihályné, Stan Tivadarné, Tika Tivadarné, Schmiéd Bélané, Waldmann Gyulané, Gáspári Guttmann Gáborné.

Leányok: Weitner Wilma (Lippa), Csuma Mariska, Weiszberger Jolán és Helén (Kujed), Steinberger K. tinka, Fényszarusy Mariska és Jolan, Nekollia Ilus (Budapest), Lőrincz nővérek (Doncseny), Jancsák Vilma (Borossebes), Májor Mariska, Alter Borbála, Szabó Rózsi (Beél), Guttmann Blanka (Nagy Váradi), Stern Micike, Waldmann Mariska, Schmiéd Bella, Mitteleier Irén és Vas Banka.

Rudnay királyi biztos.

Károlyi György — főkapitány.

(Tíz kormánybiztos.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20

Fővárosi táviratok jelentik, hogy Rudnay Béla királyi vagy kormánybiztosi kinevezése — mint hírlék — a hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni. A főkapitány tudvalevőleg nemcsak Budapest fővárosnak, hanem Pestvármegyének is biztosja lesz.

Pestvármegye székházán ma mozgalmas élet uralkodott. Nagy előkészületeket tettek a kinevezendő kormánybiztos, vagy királyi biztos fogadtatására. Ma még ugyanis nem tudják, hogy Pestmegye kormánybiztost, vagy királyi biztost kap. A vármegye tisztviselői, úgy a központiak, mint a járási tisztviselők, ma délelőtt 11 órakor értekezletre gyűltek össze az alispáni helyiségben. A vármegye egész tisztikara megjelent. Ezen az értekezleten afölött tanácskoztak, hogy a kormánybiztossal, vagy királyi biztossal szemben milyen magatartást tanúsítsanak és elhatározták, hogy állásukról lemondanak.

Késő éjjel jelenti a félhivatalos *Bud. Tud.*: A király Budapest székesfőváros és Pestvármegye közönségeihez február 15-éről kelt leiratot intézett, melyben közli, hogy mindkét törvényhatóságra nézve Rudnay Bélát, a budapesti államrendőrség főkapitányát *teljhatalmu királyi biztossá* nevezte ki. Az erről szóló királyi kéziratot a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

*

A *M-g* értesítése szerint a királyi biztossá kinevezendő Rudnay Béla helyébe Károlyi György gróf országgyűlési képviselőt nevezi ki a király a budapesti államrendőrség főkapitányává.

*

A tegnapi jelzett *tíz kormánybiztos* kinevezését ma a következőképen közli a hivatalos lap:

A m. kir. belügyminiszter az 1886: XXI. t.-cikk 4. §-a alapján a törvényhatóságoknak, az önkormányzati hatáskörben követett közigazgatási eljárásának és belső ügyvitelének megvizsgálásával kormánybiztosi minőségben megbizta, s egyúttal a közrend és közbiztonság fenntartásának biztosítása érdekében szükséges mindennemű intézkedések megtételével felhatalmazta és teljhatalommal felruházva küldötte: Csik vármegyébe Schárpy György nyugalmazott csendőrnagyot; Kolozs vármegyébe és Kolozsvár sz. kir. városba gróf Csáky Zsigmondot; Nyitra vármegyébe Csillaghy György volt országgyűlési képviselőt; Szolnok-Doboka vármegyébe Papp Sándor volt országgyűlési képviselőt; Tolna vármegyébe Méző János kir. tanácsos, ügyvédet; Torda-Aranyos vármegyébe Barbul László kir. járásbíró; Veszprém vármegyébe Dániel Ferenc vármegyei járási főszolgabíró; Zala vármegyébe dr. Porteleky László miniszteri segédtitkár; Kiskemét törvényhatósági városba Kolozsváry Gyula rendőrtanácsost és Pécs sz. királyi városba Saly Károly rendőrtanácsost.

Az abszolútizmus a kávéházban.

— Jelenetek. —

Az egyik törzsvendég: Nem látta még az abszolútizmust?

A másik törzsvendég: Az abszolútizmust? Nem láttam (Kis szünet.) Mondja és csakugyan nettó létez az a zabszolútizmus?

Az egyik: De mennyire létezik, de mennyire. A bátyám már beszél is vele és jó üzletet is csinált vele. Az egy finom ember!

A másik: Ember? Ki? Az abszolútizmus?

Az egyik: Persze, nem is a szomszédasszony.

A másik: És aztán mondja csak nekem, ki az? Tudja, annyit olvasom az újságokból, hogy „az abszolútizmus jön, az abszolútizmus már urban van, az abszolútizmus begaloppoz hozzánk, az abszolútizmus egy nap múlva megérkezik, az abszolútizmus már itt van.” Az abszolútizmus így, az abszolútizmus úgy és én nem tudom, hogy fiú-e, vagy leány-e az ez abszolútizmus. A lapok mindenről írnak, csak ezt nem magyarázzák meg.

Az egyik (szakértően): Nohát majd én meg magyarázom magának. Én tudom. Az én nagyapám testvérnek a meséha fia markotányos dáma volt a forradalomban. Arról maradtak rám a harci ismeretek, amely harci ismereteknek még ma is nagy hasznát veszem a repceszó sósnál.

A másik (teszeleg): Szerencsénélkül, hogy nem érti az egész beszédet. De nem ártja magát kompromittálni, hát halgat.)

Az egyik: Hát vegye már általam tudomásul, hogy azt az abszolútizmust tulajdonképpen *Abszolút Manónak* hívják. Csak becéző néven hívják abszolútizmusnak; de vannak vidékek, ahol abszolútizmusnak hívják és viszont némelyek haragosan csak „a komisz Aba” néven szólítják. Mondhatom magának, hogy az egy komoly kereskedő. Mandátumokat vesz és címekeket ad. A bátyám már üzletet is kötött vele.

A másik (kétkedve): Nana. Az lehetetlen.

Az egyik (a mellére teszi a kezét): Én mondom ezt magának.

(A közelben hangos nevetés hallatszik, ujjal mutatnak a másik felé.)

A másik: Azt mondom, elég legyen már a hazugeágából. Maga akar engem föltüntetni, hogy az abszolútizmus egy férfi, mikor tudom, hogy az egy fátyolos nő.

Az egyik: Hazug mondta nekem?! Hazug merte mondani?! (Kinyitja a blészáját és a másik felé tartja.)

A másik: Na, gyilkos. Ne merje fölhasítani a

ruhámát. Maga egész hónapban se vigéckedik össze annyi pénzt, amennyi pénzbe ez a ruha került.

Az egyik (megvetően): Ez a ruha? Hisz ez egy közönséges rongyos zaák kelme. Nézze meg az enyimet. Ez egy kelme. Valódi angol!

A másik: Nekem mondja, hogy ez egy angol? Mikor én tudom, hogy ez egy flanel. Darabja nyolc ötven.

Az egyik: No maga szép kis szakértő. Ez flanel? Tudja maga, mi az a flanel? Az én cselédemnek van egy flanel ruhaja, épp ilyen akkurat, mint a magáé.

(A vitát azután áttérek a nyakkendőkre, a cipőkre, a színes mellényekre, de az abszolútizmusra nem térnek vissza.)

TÁRGY.

(—) **Az iparos inasiskolai tanítás felfüggesztése.** Értesitem a t. iparos mestereket, hogy az iparosiskolai tanítás március hó 7-ig beszüntetett. Március hó 7-én ismét kezdetét veszi a tanítás. Énőlfogva kérem a t. mestereket, hogy március hó 7-éig ne küldjék tanulóikat iskolába. Almási T. Pál igazgató.

(—) **Iskolaszéki ülés** Aradváros iskolaszéke folyó hó 22-én, esütőrdőkön délután 4 órakor a város háza kistermében tartja rendes havi ülését, melynek tárgysorozatán több fontosabb tárgy is szerepel.

SPORT.

+ **Az Aradi Korcsolyázó-egylet** március hó 1-én d. u. 6 órakor a „Millenium” külföldi helyiségében rendkívül közgyűlést tart, melyre a tagok ezennel meghívotnak. Tárgy: Az egyleti alapszabályok módosítása iránti indítvány. Parocz Gyula, egyleti elnök.

A Ház nem ül össze.

Bucusu a pártkörökben.

(Készülnek a választásokra.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20

A szövetszert ellenzék, mely tegnap házhatározatá emeltette a holnapi ülés összehívására vonatkozó elnöki előterjesztést, ma már elismerte, hogy fegyveres erővel bár, de *tényleg föloszlatták az országgyűlést.* A holnapra hirdetett képviselőházi ülés elmarad és a pártterkezetlen ma már bucsuztak az elnökök a párttagoktól, akik megszüntek képviselők lenni. Nagy feltűnést kelt, hogy a szabadelvűpárt értekezletén Tisza István gróf vehemens támadást intézett a kormány ellen.

A lepecsételt Ház.

A képviselőház minden bejáratát rendőrök őrzik s a tisztviselőkn és szolgákon kívül senkit sem engednek be. A helyiségeket nem pecsételték le, sőt a *hivatali szobákat már fel is nyitották* és a hivatalnokok rendelkezésére bocsájtották.

A nagy kérdés most már az, hogy vajjon *holnap lesz-e ülés vagy sem?* A szövetszert balpárt radikális elemei azon az állásponton vannak, hogy a tegnapi felszólítás törvénytelen, tudomásul nem vehető s a szerdára kitűzött ülést *minden körülmények közt meg kell tartani,* ha nem lehet a képviselőházban, hát bárhol másutt.

Ezzel szemben a vezérlőbizottság egyik tagja így fejtette ki álláspontját:

— Amikor tegnap a következő ülés idejét szerdára kitűztük, akkor még nem volt hivatalos tudomásunk a királyi fel-

oszlatairól. Amde közben a királyi kézirat megjelent a hivatalos lapban s ez hivatalos tudomásukra szolgál. Már most közönséges gyerekesiny volna az ülést megtartani. Egyébként se vezetne jóra. Mert ha egyenkint megyünk az ülésre a képviselőházba, hát visszakergetnek a katonák, ha pedig tüntető módon, testületileg vonulnánk fel, akkor eo ipso, széjjel veretne bennünket a kormány, s nevetségessé válnánk ország-világ előtt és lerombolnánk tegnapi magatartásunk minden értékét.

Igy vélekedik a vezérőrbizottságnak egyik tagja. Mások szerint valami magánhelyen kellene az ülést megtartani s a Ház napolja el magát három hónapra.

Elkobzott plakátok.

Rakovszky István, a képviselőház alelnöke ma délelőtt hosszabb ideig tanácskozott Justh Gyula házelnökkel és Kossuth Ferencel. Később Tóth Ferenc dr. képviselőházi fogalmazó útján megparancsolta Thassy Károly képviselőházi főigazgatónak: hirdettesse ki, hogy a képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart. Thassy Károly a parancs kézhezvétele után azonnal intézkedett a Házzal szerződésben levő nyomdánál, hogy az ülést hirdető plakátot nyomassák ki és ragasztják ki. A plakát szövege a következő:

A képviselőház
február 21-én, szerdán
délelőtt 10 órakor
ülést tart.

A rendőrség ma délután ezt a plakátot felsőbb rendeletre elkobozta és a hirdető oszlopokról eltávolította.

Nyiri Sándor királyi biztos intézkedett, hogy a képviselőház környékét holnap katonaság szállja meg.

Az alkotmánypart és a feloszlata.

Issekutz Győző, az alkotmánypart tagja, a Ház tegnapi határozatáról és holnap megtartandó üléséről ma a következőket mondotta egy újságíró előtt:

— Határozottan ellenzem, hogy a Ház holnap ülést tartson. En az országgyűlést feloszlottnak tekintem, nemcsak azért, mert királyi jognak tartom és ismerem el az országgyűlés feloszlásának jogát, természetesen azzal a hozzáadással, hogy a király a nemzetet törvényes határidőn belül kérdezze meg akaratáról. De feloszlottnak tartom a Házat a következő okból is: a képviselőház nem sárkózhathat el az országgyűlés másik házának határozata elől. Már pedig a főrendiházban tegnap felolvasták, kihírdették és törvényesnek ismerték el az országgyűlés feloszlását. A képviselőház az ilyen határozaton nem teheti túl magát. Hogy a képviselőházban törvényes formák között ki nem hirdették a feloszlató kéziratot, az kétségtelenül bizonyos. De ez ellen óvást emelni és tiltakozni a legközelebbi országgyűlés dolga.

Nem lesz ülés.

A szövetkezett ellenzék vezérőrbizottsága ma délután Kossuth Ferenc elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a következő javaslatot terjesztik a pártok elé:

Miután a képviselőház február 19-iki ülésének bezárása után a Ház üléster-

mét és összes helyiségeit fegyveres erő szállotta meg, a képviselőház alelnökét, házelnökét és tisztviselőit onnan eltávolították és miután e helyiségek ma is fegyveres erővel a képviselők elől elvannak zárva és a katonai hatalom a hivatalos lapban kihirdette, hogy az e hó 21-ére, szerdára kitűzött képviselőházi ülés megtartását katonai karhatalommal meg fogják akadályozni: a párt kimondja, hogy a házelnökség által a képviselőház határozatának megfelelően, folyó hó 21-ére szabályszerűen kihirdetett képviselőházi ülésre a párt tagjai nem mennek el és az erőszak ellen tiltakoznak.

Az összes pártok magukévá tették a vezérőrbizottságnak ezt a javaslatát s így a képviselőház holnapra hirdetett ülése elmarad.

A Házat összehívják.

Politikai körökben hirtel jár, hogy a király az országgyűlést április 16-ikára ismét összehívja. Eszerint az új választások törvényes határidőn belül, március végén megejtetnének. E hír mindenesetre még megerősítésre szorul.

Nyiri és Fejérváry Bécsben.

Mint politikai körökben beszélnek, Nyiri Sándor királyi biztos holnap délután Bécsbe utazik és visszaadja a király kezébe királyi biztos mandátumát.

Ugyancsak holnap utazik Bécsbe Fejérváry Géza báró miniszterelnök is, aki csütörtökön jelentést tesz a királynak a politikai helyzetről.

Ezzel szemben egy estilap úgy értesül, hogy Fejérváry csak a jövő hét elején utazik Bécsbe.

Változások a kabinetben.

Egy estilap jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma közli Lukács György kultuszminiszter felmentését. Arra nézve, hogy ki lesz az utódja, még nincs biztos hír.

Ugyanaz a forrás még a következőkről értesül: A Fejérváry-kormány rekonstruálódik. Lesz új belügyminiszter, új igazságügyminiszter, új közoktatásügyminiszter, új a latere és új pénzügyminiszter. Nem kevesebb, mint öt tárca kap tehát a legközelebb 4—6 hét alatt új gazdát. Ezeknek a változásoknak — egynek kivételével — nincsen elvi jelentőségük. Abban azonban kell mégis valami jelentőségnek lenni, hogy Kristóffy is távozik és Fejérváry maga ül az ő helyébe. Ha Kristóffy távozik és utódja nem jelenti ki nyilvánosan az ellenkezőt, akkor ezt a személyváltást csak úgy lehet magyarázni, hogy a kormány elejtette az általános választói jogot.

Tisza István bucsuja.

A szabadelvű párt ma este hat órakor Podmaniczky Frigyes báró elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen Tisza István lendületes, másfél óráig tartó beszédet mondott. Beszédéből közöljük az alábbi részt:

— Amitől előre féltünk, bekövetkezett. A képviselőház feloszlata, mint közjogiilag érvényes joghatályu tény, bekövetkezett. Eltérés történt ugyan a formáktól, amely azonban a cselekmény joghatályát semmiféle irányban nem érinti és képvise-

selbi megbízatásunk a tegnapi nappal megszünt.

Midőn ezt jelenthetem, nem hunyhatok szemem azon sajnálatos tény előtt, hogy maga ezen kétségtelen királyi jognak gyakorlása egészen fölösleges, egészen szükségtelen, a törvénytelen ségeknek, szabálytalanságoknak és durva tapintatlanságoknak egész sorozatával történt. A trónbeszéd elmaradása, a királyi biztos kiküldése, ezek mind olyan tények, amelyek a helyzetet elmérgesítették. Ha még a miniszterelnök bizott volna meg egy ilyen eminens közjogi fontossággal bíró királyi cselekménynél ő felsége helyettesítésével, úgy ezt lehetett volna célszerűnek találni, habár erre egyáltalán semmi szükség nem volt. De egy tábornoknak királyi biztosként való kirendelése teljesen ötödik kereket képezett ennek az akciónak keretében, oly ötödik kereket, amelynek beillesztése és teljes hatalommal való felruházása alkotmányunk sarkalatos alapelemeibe ütközik.

A történetekből levonhatjuk azt a következtetést, hogy a kormány vagy nem fogja kellő időben összehívni az országgyűlést s akkor tényleg meg fogja sérteni a törvény sarkalatos intézkedéseit vagy el fogja rendelni a választásokat az országgnak jelenlegi állapotában és ezzel talán még sokkal nagyobb bünt, sokkal nagyobb hibát fog elkövetni, mint a minőt a törvénytisértéssel elkövet, mert kiteszi az országot oly izgalmaknak és megrázkódtatásoknak, melyek azután még sokkal messzebb fogják sodorni az ellentéteket a végletek felé.

Mire való az a szemérem, melylyel a kormány ebben a kérdésben igyekezik még föntartani a törvényesség látszatát? Azért, hogy egy tényre vonatkozólag még bizonytalanságban hagyják a nemzetet, az iránt, hogy el fogják-e követni a törvénytisértést? Ezért igazán nem érdemes és nem helyes a küszöbön álló választások gyuanyagát beleoltani a nemzetbe.

A kormány kénytelen lesz magához ragadni az intézkedés jogát törvényalkotási kérdésekben, mert kénytelen lesz életbe léptetni az ország kereskedelem-politikájára nézve nagyfontosságú összes megállapodásokat.

Az alkotmány fölfüggesztésével állunk szemben és ezzel oly helyzetbe jutottunk, ahol e kérdés tekintetében nem lehet nézeteltérés magyar ember és magyar ember között. A törvénytisértéssel, a törvény megsértésével, az alkotmány kijátszásával magyar ember nem azonosíthatja magát. Az országnak ebben a sajnálatos állapotában tehát arra kell törekednünk mindannyiunknak, hogy az abszolútizmus a magyar nemzet kebelében izolálva maradjon.

Tisza ezután hevesen bírálta a kormány ténykedéseit, hibáztatta a koalíciót, hogy ilyen veszélyes állapotba sodorta a nemzetet, majd határozati javaslatot nyújtott be. Ebben a szabadelvű párt az országgyűlés tevékenységének szünetelését, a költségvetés és parlamentári ellenőrzés nélkül való kormányzás állandósulását alkotmányunk tényleges fölfüggesztésének tekintti. A párt közeledni látja azt az időt, melyben a kormány csak a törvényhozás jogkörének megsértésével intézheti tovább az ország ügyeit. Midőn a párt ezellen óvást emel, előre is kijelenti, hogy a végrehajtó hatalomnak törvényes hatáskörét tullepő rendelkezései joghatálytal nem

birnak és az állampolgárookra törvényes kötelezettségeket nem hárít. A súlyos válság megpróbáltatásai közepette higgadságra és Deák Ferenc tradíciójának hű követésére hívja föl a nemzetet.

Kautz Gyula indítványára Tisza beszédét a párt kinyomatja és az országban szétesztatja. Szmeccsányi Jenő a párt szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította Tiszát, mire ez megható szavakban bucsuzott a párttagoktól.

Buosu a függetlenségi pártban.

A függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferenc elnöklete alatt értekezletet tartott, melyen Barabás Béla alelnök hosszabb, lendületes beszéd kíséretében ismertette a vezérő bizottságnak a holnapi ülés elmaradása tárgyában hozott határozatát. A párt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Baross János kimutatta, hogy a hivatalos lap kijelentései a Házban törtétekről nem felelnek meg a valóságnak, mire Kossuth megjegyezte, hogy azokat a tévedéseket vagy valótlanosságokat a sajtó utján ki fogja igazítani.

Kovács Ernő indítványozta, hogy a párt jelenjék meg a lipótvárosi Bazilikában tartandó istentiszteleten, melyen Molnár János kanonok a hazáért és az alkotmányért misét mond. Az értekezlet a párttagoknak tetszésére bízta a megjelenést.

Ezután Kmetty Károly emelkedett szólásra és hálásan megköszönve az elnökségnek odaadó munkásságát, Isten áldását kérte Kossuth Ferencre.

A beszédet követő éljenzés után Kossuth Ferenc megköszönte a párttagok szeretetét, majd a következőket mondotta:

— Együtt küzdöttünk nemzetünk jogaiért, hazánk alkotmányáért és bár képviselői minőségünknek tényleg véget vetett a karhatalom, polgári jogaink megmaradtak és ezeket gyakorolni kötelességünk marad. En a függetlenségi eszmék diadalának fogom továbbra is szentelni az életemet. Erős meggyőződésem, hogy mindaz, ami most történt, a hatvanhetes rendszer sirját ássa és a negyvennyolc diadalát készíti elő. Isten tartson meg benneteket és hozzon vissza épségben, egészségben és hazaszeretetben.

Kossuth szavait hosszan tartó zajos éljenzés követte. A párttagok felugrottak helyeikről és körülfogván Kossuth Ferencet, percekig ünnepelték a vezért.

HIREK.

— **Barabás beszámolója.** Mint már említettük, Aradváros országgyűlési képviselője: Barabás Béla dr. február 25-én, vasárnap tartja beszámoló beszédét Aradon. Barabás Béla a fővárosból csütörtökön érkezik Aradra s párthivei ünnepélyesen készülnek fogadni a szövetségelt ellenzék népszerű vezérférfiát. A beszámoló előkészítése céljából az aradi függetlenségi és 48-as párt választmánya holnap, szerdán délután öt órakor a Fehér Keresztben ülést tart, melyre a pártelnökség a következő meghívót teszi közzé:

Meghívás.

Az aradi függetlenségi és 48-as párt választmánya szerdán délután öt órakor a Fehér Kereszt téli kertjében ülést tart.

Tárgy: Barabás Béla képviselőnk beszámolójának előkészítése. Pártelnökség.

— **Budapest polgármester nélkül.** Budapestről jelentik: A fővárosnál ma délből hítelestették a múlt szombaton tartott közgyűlés jegyzőkönyvét és így végül befejezett tény a város fejének távozása. A tanács csütörtökön délelőtt 10 órakor fog ülést tartani, melyre meghívja Halmos János nyugalmazott polgármestert is, hogy tőle testületileg bucsuzzék. Ebből az ülésből akarták kiírni a pályázatot a megüresedett polgármesteri és alpolgármesteri állásokra. A főpolgármesteri állás betöltésének kérésével a tanács nem foglalkozik, ez a kormány dolga. Még a kormány nem gondoskodik a főpolgármesterválasz tásról, addig a polgármester, illetőleg helyettes polgármester a főpolgármesteri teendőket hivatalból végzi.

Halmos János, Budapest székesfőváros lemondott polgármestere ma délből fogadta a lapok fővárosi rovatvezetőit, hogy tőlük elbucsuazzék. A megjelent újságírók nevében Vukovári Albert köszönte meg Halmosnak azt a támogatását, amelyben a sajtó munkáit mindenkor részesítette. Halmos János mély meghatottsággal válaszolt.

— **A politikai viszonyok** — ugymond — arra készítették, hogy elhagyjam a polgármesteri székét. A válasz nagyon nehezemre esik, kétszeresen fáj most, amikor azt hittem, hogy a súlyos csapásnak, mely családombanjért, a munka lesz a levezető csatornája. Ezt sem remélhetem a jelenlegi viszonyok közt. Halmos ezután szívélyesen megköszönte a sajtó képviselőinek támogatását. Hivataloskodása alatt mindenkor munkatársaink tekintette őket, akik jó tanácsaikkal, felvilágosító, kritizáló közleményeikkel mindig hasznos szolgálatot tettek neki és a közügynek. Kéri őket, hogy távozása után is tartsak őt jóindulatukban. Az utolsó szavaknál mély megindultság vett erőt rajta. Azután a megjelent újságírókkal egyenkint kezet fogott.

— **A sajtószabadság érdekében.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Az *Ötthon* írók és hírlapírók körének választmánya ma délután Rákosi Jenő elnöklete alatt rendkívüli ülést tartott, hogy tanácskozzék: miképpen védjék meg a sajtószabadságot az esetleges sérelmek ellen? Az értekezlet Kóbor Tamás, a multkori indítvány előterjesztője, Hock János, Rákosi Jenő és többek hozzászólása után egy *állandó bizottságot* küldött ki, hogy foglalkozzék a kérdéssel és szükség esetén tegye meg javaslatait.

— **Az ellenzék szervezkedése Kisjenőn.** Az aradmegyei szövetségelt ellenzék március hó 4-én tart *Kisjenőn* az iparoskör helyiségében pártalakuló gyűlést. Az előkészületek megtételével Kráitz Gyula kir. tanácsos van megbízva. A gyűlésen jelen lesz az aradmegyei koalíciós párt vezetősége Károlyi Gyula gróffal, továbbá Barabás Béla dr., Nagy Sándor dr. és még többben Aradról.

— **A főváros adója.** Budapestről sürgönyzik: A székesfőváros tanácsa ma *Rózsavölgyi* Gyula alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a főváros felhívási perének visszautasítása folytán a bírói letétbe helyezett, mintegy *öt milliónyi önkéntes adót visszavesszi.* E határozat folytán a pör folytatása és a határozat elleni felfolyamodás is elmarad.

— **Debrecen új főispánja.** Egy szegedi lap értesülése szerint Tóth Pál dr. szegedi helyettes-polgármestert és főjegyzőt, aki Nagy Mihály dr. főispán installációján asszisztált, a napokban kinevezik a Kovács Gusztáv lemondásával megüresedett debreceni főispáni állásra. Tóth Pál dr. elfogadja a kinevezést és már ki is je-

lentette, hogy kineveztetése esetén nem felel Debrecenben oly csufos kudarcot vallani, mi sajnálatraméltó elődje: Kovács Gusztáv. Ha kinevezik, mondotta a szegedi főjegyző, és csapásra installáltatja magát, ha még oly erő nyilatkoznék is meg a debreceni civisek ellen szembe.

— **A császár ezüst lakadalmá.** Berlinből t viratozzák: A német császári pár ezüstnyergzője alkalmából *általános amnesztia* fog h tállyba lépni, tekintet nélkül arra, hogy az ítélték a büntetést milyen büntetért vagy vétségért kapták.

— **A vaggongyári sztrájk.** Tegnap megtörtént, hogy az aradi Weitzer-féle vaggongyár igazgatósa azt az ajánlatot tette a sztrájkoló munkásoknak, hogy *százharmincat* közülük három hónapra visszafogad. A sztrájkolók megbízottai tudára adták az igazgatóság ezen ajánlatát a munkásoknak, akik azonban kereken visszutasították az ilyenféle megoldást és tovább is ragaszkodnak követeléseikhez. Ilyképen a bék tárgyalások megszakadtak, mert az igazgatóság egy lépéssel sem hajlandó tovább menni. Munkások pedig kitartóak a sztrájk mellett amelyre három hétig elegendő anyagi biztosíték van, de ha ezen idő leteltével megegyezés nem jönne létre, úgy a központi szociáldemokrata párt is nagyobb segélyvel gondoskodik sztrájkban álló munkásokról. A vaggongyár igazgatósága a munkások visszutasító válasza után a munkakönyveket az ipartestületnél tétbe helyezte, de a sztrájkolók nem hajland munkakönyveiket elfogadni. Lehetséges úgy, hogy a napokban Zubor Andor helyettes ipartatósági biztos meg fogja találni a békéhez vezető utat, de a munkások egyelőre nem bíznak a békés megoldás sikerében.

— **Prielle Kornélia nagybeteg.** Prielle Kornélia, a Nemzeti Színház dicső multu művésze, Rozsnyai (Moschke) Kálmán felesége nagybetegesen fekszik. Az agg művésznő vasnap este óta eszméletén kívül van. Mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, a nagybeteg művésznő állapotában ma reggel rosszabbodás történt. Ápolására Rákosi Szidi vállalkozott. Reggel négy órakor oly aggasztó volt az állapot, hogy Korcsák dr. háziorvos a legrosszabb tartott. Délután Jordán dr. egyetemi magtanár és a háziorvos konziliumot tartottak. E a beteg állapota némileg javult.

— **A román szentszék építkezése.** Régi tetteve az aradi görög keleti román egyházmegye, hogy szűknek bizonyult hivatali helyiségeit kibővítsse. Maga a püspöki lakás sem lami tulságosan bő ugyan, de elsősorban szentszék hivatali helyiségeinek kibővítés van szükség. Az egyházmegye ezen célra 26.000 koronáért megvette a szentszéki éretlettel szomszédos, Batthyány utca 1. számú ház és telket özv. *Ohrenstein* Simonnéól és löszinüleg már legközelebb meghosszabbítja épületszárnyát. A püspöki lakás kibővítés egyelőre még nincs tervbe véve, de lehet, ha nemsokára arra is sor kerül.

— **Házasság.** Diszes esküvő volt ma Aradon. *Buchwald* Ödön városi tisztviselő ma kötött házasságot marochai és felsőrépsegi *Herrey* Szilárdka kisasszonnyal, özv. Hendrey Pál úrnő szeretetreméltó leányával. A polgári esküvőt, amely déli 12 órakor folyt le a városi házban, *Institoris* Kálmán polgármester végezte. Minoriták templomában pedig *Seske* Béla plébános, a menyasszony unokáját adta az új párra az egyház áldását. Tanúk voltak: ifj. *Gulner* Gyula és *Mannsdorf* Géza bíró földbirtokosok, koszorúspárok: Hendrey Ilor — Lukácsy Lipót, Buchwald Zelma — Schaf Gábor, Hendrey Alice — Buchwald Géza, Buchwald Józsa — Böck Aladár, Hendrey Jenő — Jakabffy Gyula, Lukács Mariska — Kovács Jenő, Ebeczky Gábris — Bánhid József bá-

A fényes nászmenetben résztvettek az örömszerzők, azaz Hendrey Pálnén és özv. Buchwald Odónnén kívül: Bánhidy Antal báró és neje, Lukács Géza és neje, Lukács Gyula és neje, Kövér Béla és neje, Ifj. Gulner Gyuláné, Bíró Kálmánnal, Eboczky Jenőné Institoris Kálmánnal és a rokon családok több tagja.

— **Egy fiatal asszony halála.** Oszinte, nagy részvétet keltett ma Arad társadalmi köreiben egy általánosan ismert fiatal urasszony halála. **Rozvány Jenő** dr. nagyszalontai ügyvéd felesége: **Beles Flóra**, **Beles János** aradi kir. közjegyző leánya, ma reggel, életének 19-ik és boldog házasságának harmadik évében jobblétre szenderült. A viruló szépségű fiatal asszony tüdejét támadta meg a gyilkos kór s mikor állapota nemrégiben válságosra fordult, haza hozták szüleihez, akik önfeláldozással ápolták, de nem mentheték meg az életnek. A gyászba borult család iránt nagy részvét nyilvánult meg a mai nap folyamán. Az elhunyt fiatal urinőben dr. Beles Jenő, dr. Rozvány Istvánné szül. Beles Felícia és Beles Aurél testvérüket, dr. Rozvány István marosillyei ügyvéd sógorinóját gyászolja. Temetése szerdán délután fél három órakor lesz az Andrássy-téri Neuman polotából, a gör. kat. román egyház szerterítését szerint.

— **A fiúmei sztrájk.** *Fiuméből* táviratozzák: Az éj nyugodtan telt el, rendezés nem történt. A petroleumfinomító-, rizshántoló-, csokoládé- és két vegyi gyáron kívül, melyekben a munkások már eddig is sztrájkoltak, ma a *Schmidt és Monnier-féle* gyár munkásai is csatlakoztak a sztrájkhoz. Ennek a gyárnak a munkásai husz százalékos béremelést kérnek, aminek a teljesítése a gyárnak évi 108.000 koronába kerülne. A hordógyár munkásai szintén 20 százalékos béremelést követelnek. Az összes sztrájkoló munkások ma délelőtt a polgármester engedelmével a Teatro Feniceben gyűlést tartottak.

— **Elkobzott napilapok.** A *Pesti Hirlap* vasárnapi számát a „Gessler kalapja” című vezércikk miatt elkobozták. A cikkben királysértést látott az ügyészség. Ma Aradon is ismét történt elkobzás. A nagyváradi ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elkobozta az *Arad és Vidéke* mai számát, mert királysértést lát a lap élén közölt „A császár esküje” című versben.

— **Eljegyzés.** Nemes Sándor, a Neuman testvérek cég tisztviselője eljegyezte Szabados Böske kisasszonyt, Singer Adolf szállósi kereskedő kedves és szerető remélt leányát, Tisch Mór dr. tb. városi főorvos unokahugát.

— **Huszártisztek Berlinben.** A német főváros II. Vilmos császár ezüst lakodalmára készül most. A fényes ünnepségen képviselteti magát a Debrecenben és Nagyváradon állomásozó 7. huszár-szred is, amelynek tudvalevőleg a német császár a tulajdonosa. Az ezred képviselőiben *Zedwitz* ezredes, *Kirsch* kapitány és *Fanta* főhadnagy legközelebb Berlinbe utaznak és részt vesznek az ünnepségeken.

— **A hölgyek és a Kossuth szobor.** Felkértem a „Szegénytanulókat segélyező egyesület” női választmányának tagjait, hogy a *Kossuth-szobor gyűjtő iweit* a hét folyamán hozzám elküldeni sziveskedjenek, hogy a lezárolást megtegyék. Az üres levek is elküldendők. *Hauser* Károlyné, egyes elnök.

— **Orvoslás Szemlakon.** A pécskai főszolgabíró március hó 9 ikére tűzte ki a szemlái községi orvos-választást. A folyamodványok előző napig nyújtandék be.

— **A völégény adósságai.** Nápolyban a mi nap kellemetlen incidens történt egy *Grimaldi* hercegnek *Muzi* kisasszonnyal való esküvőjén. A kisasszony dús gazdag, míg a herceg ugyan csak rászorult, hogy *Muzi* kisasszony millióival

aranyozza be megrozsdásodott hercegi koronáját és címerét. A jegyespár a rokonság körében éppen a városházán volt és az anyakönyvvezető előtt állottak már, amikor a boldogító igen kiejtése előtt megjelent egy végrehajtó és a meglepődött völégénynek egy számlát mutatott be azzal, hogy azt azonnal ki kell fizetnie. A számla *provisióról* szólt, melyet a herceg egy házasságközvetítő irodának kötött ki, amiért összehozta menyasszonyával. A nemes herceg erőlyesen tiltakozott az esküvői aktus megzavarása ellen, nyilván nem lévén elég „apró pénze”, hogy a számlát kiegyenlítsse. A végrehajtó azonban nem tárgyalt s ebből oly kellemetlen zürzavar támadt, hogy a menyasszony elájult, azonkívül megjelent két csendőr és a völégényt a végrehajtóval együtt a legközelebbi rendőrállomásra kísérte. Az esküvő természetesen nem történhetett meg és a menyasszony a násznagygyal hazament.

— **Köszönet.** *Wenckheim* Frigyes gróf és neje a szegénytanulókat bájára 50 koronát küldött, mely adományért halás köszönetet mond az elnökség. Ezzel a bál tiszta jövedelme 2572 korona.

— **A régi jó időkből.** Ma, amikor a színházlátogatók kényelméről oly nagyon atyailag gondoskodnak s különösen arra helyezik a súlyt, hogy mindenki jól lásson és haljon, kissé furcsa az a színlap, a melyet a braunschweigi városi muzeum őriz. A színlap német szövegű, 1743 ik évben kelt és szó szerinti szövege ez: „A közönség kényelmére elrendeltetik, hogy az első sorbeli látogatók lefekszenek, a második sorbeliek letérdelnek, a harmadik sorbeliek ülnek, a negyedik padbeliek állnak s így valamennyi látogató jól lát. Nevetni nem szabad, mert a darab szomorú játék”.

— **Szélahamos ékszerészek.** A *berni* rendőrség táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy onnan tegnap *Mayer Herman* 33 éves ékszerész 18.600 korona értékű briliáns ékszer elsikkasztása után 26.000 korona adósság hátrahagyásával megszökött. A bécsi rendőrség azt hiszi, hogy Budapestre szökött Budapesten rosszabbul járt egy szélahamos, aki szintén ékszerek eladásával és vételével foglalkozik. Akkor fogták el, amikor hamis uton összeharácsolt több ezer korona értékű ékszerrel tovább akart állni. A fővárosi ékszerész, akit *Deutsch* Izidornak hívnak a legszivesebben artistákkal kötött üzletet, most orgazdaság miatt került az igazságszolgáltatás kezére.

— **Véres nászmenet.** Véres szerelmi tragédia történt *Siter* biharmegyei községben, amely brutalitásával kiemelkedik még a legvéresebb szerelmi tragédiák közül is. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti: *Siter* községben évek óta udvarol a falu egyik legszebb leányának, *Toja* Ilonának két legény: *Toja* Miklós és *Kiss* Pál. Nem közönséges, muló szerelem volt, de szenvedélyes, fanatikus mindkét legény részéről. A leány szépsége és gazdagsága volt ennek a szerelemnek a leghatalmasabb oka. Három évvel ezelőtt mindkét legény egyszerre ment el katonának, de a kaszárnya falain belül is megőrizték szerelmüket *Toja* Ilona iránt. Amellett látszólag a legjobb barátok is maradtak. Nem féltékenykedtek egymásra, mert azt hitte mindegyik, hogy a leány egyedül őt szereti. Tavaly decemberben egyszerre szabadultak ki a kaszárnyából, hosszú három évi katonaszkodás után és ahogy hazamentek a faluba, egyszerre kérték meg a szép leány kezét. A leány választása *Kiss* Pálra esett, *Toja* Miklóst kikoszorúzták. A kikoszorúzott legény akkor bossut esküdtött és bossuját tegnap hajtotta végre. Tegnap volt *Toja* Ilonának és *Kiss* Pálnak az esküvője. Boldogan jöttek ki a templomból és hosszú nászmenet követte őket. *Toja* Miklós egy barátjával, a falu egyik legerősebb legényével:

Hajós Pállal a templom mögött állott bicskával felfegyverezve. Alighogy megindult a nászmenet, a két legény megrohanta és megtámadta a pár kísért. Elkeseredett küzdelem fejlődött ki. A két legény a völégényhez ferködött és két bicska szúrással halálosan megsebesítették. A nászmenetből is több embert félholtra vertek. A nászmenet szétrebbent, a menyasszony sirva menekült szülei házába, a két legényt pedig a csendőrség letartóztatta.

— **Édes mérég.** Az alkoholt mérgezés dolgában messze felülmúlja két édes mérég: az ópium és a morfium. Az ópium, ott ahol uralkodik, sokkal nagyobb baj még az alkoholizmusnál is. Az ópiumszívónak nincsenek józan pillanatai, a társadalomra tökéletesen a veszett ember. Nálunk, de egyáltalában a civilizált világban, nem fordul elő az ópiumszívás. A morfium a civilizált országok betegsége. Minden nagyvárosban — és nemcsak, mint hinni szokás, Párisban — hihetetlen mértékben uralkodik a morfinizmus. A morfinista mindig nagyobb és nagyobb dózisa szorul, hogy célját elérje, s a megszokásai csodálatos mennyiségeket ürít meg. A közönséges ember számára megengedett legnagyobb mennyiség százszorosát fogyasztó morfinista nem is olyan tulajdonos ritka, de voltak már, akik a kétszázszorosát fogyasztottak, tehát olyan dózist, ami egy század katonát megölne. A morfinizmus abban különbözik a többi mérgek élvezéséről, főképp az alkoholizmustól és a dohányzástól, hogy nincsenek hívei, csak áldozatai vannak. A morfinista nagyon jól tudja, hogy a szenvedélye betegsége, tisztában van a kárával, következményeivel, veszedelmeivel. Egyszerűen gyöngö ahhoz, hogy menekülni tudjon előle. A morfinizmus ellen küzdelmet folytatni, dr. Décsi Imre szerint, nem érdemes, nem is lehet. Az orvosoknak és a patikusoknak vigyazni kell, ez az egész. A morfinista különben rendszeren degenerált emberek gyermeke, igen sokszor alkoholista ősök utóda, s igen nehezen menthető meg.

— **A brüsszeli kéjgyilkosság.** A sajtót bejárta az a hír, hogy Brüsszelben egy kapualjában papírba göngyöltten egy nyolcesztendő leánygyermek holttestét találták. Minden jel arra mutatott, hogy kéjgyilkosság esete forog fenn. A gonosztevő szörnyetegnek sikerült megrugrania. Azóta minden valószínűség szerint egy másik gyermeket is meggyilkolt a gonosztevő, mert eltűnt egy leányka, akinek ruháit és cipőit szintén papírba göngyöltten az utcán járókélok megtalálták. A közönség elkeseredése a rendőrség ellen lelthatlan, mert mindenki hanyagsággal vádolja. A lapok gyűjtést indítottak, hogy annak, aki a bűnöst kézrekeríti, 25.000 márka jutalmat adjanak. Gunyosan jegyzik meg, hogy talán a rendőrségnek nincs elegendő pénze.

— **Sikkasztó magántisztviselő.** A bécsi *Lein-kauf* József cég főjelentésére a bécsi rendőrség nyomozó levelet adott ki *Pollák* Gyula szegedi születésű 30 éves irodista ellen, aki a cégtől 10.000 korona értékű árut elsikkasztott és megszökött. A sikkasztó fekete haju és bajszu ember; különös ismertető jele, hogy a bal háltékán sebforradás van. A sikkasztót a budapesti rendőrség is keresi.

— **Köszönetnyilvánítás.** Bold. Steinitzer Félix ravatalára szánt koszoru megváltására Tenner Ignác 10 koronát sziveskedett az aradi izr. négyzet javára adományozni, mely nemeslelkű adományért halás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Szerelmi dráma.** *Fink* Gyula budapesti asztaloslegény már régóta viszonyt folytatott *Györfi* Janka rendőri felügyelet alatt álló leány nyal. Tegnapelőtt valami fölött összevesztek és *Fink* bossut forralt. Reggel megjelent a Hársfa-utca 4. számú ház előtt, ahol kedvesének a lakása van és a leányra várakozva föl és alá járkált. Késő idő múltán, mit sem sejtve, ki is jött lakásából a leány és rémülve vette

észre kedvesét, aki szó nélkül előrántotta revolverét és azzal a leányra lőtt. A golyó a szerencsétlen leány jobb szemén keresztül a fejébe furódott. A következő percben Fink halántékon lötte magát és nyomban meghalt. A sebesült leányt a Rókus kórházba, a merénylő holttestét pedig a bonctani intézetbe szállították. Győrfi Janka állapotában ma némi javulás állt be. A golyót eltávolították fejéből s lehet, hogy megmenekülhet életét, de jobb szemvilágát örökre elvesztette. Fink Gyulát holnap temetik az új temető halottas házából.

— Alapítvány szegénylős koldusok számára. *Berlinből* jelentik, hogy *Jaffe* Bruno dr. Charlottenburgban tegnap ezüstmenyegzője alkalmából 100.000 márkát küldött Charlottenburg előjáróságához szegénylős szegények részére szolgáló alapítványul, megjegyezve, hogy ezt az összeget a jövőben még emelni akarja.

— **Birtokcsere.** Az aradi kir. törvényszék telekkönyvébe az elmúlt hét folyamán a következő tulajdonjogi változásokat jegyezték fel: Janovits Samuel és neje Hattmann Erzsébet eladják az aradi 1898. sz. tjkben felvett Győry-utca 21a. sz. házat 1900 koronáért Lukutza Tódornak. — Remstey F. Károlyné Adámcsok Julia eladja az aradi 3780. sz. tjkben felvett (Poltura) Pécska-ut 23. sz. házat 8200 kor. ért Schwob Sándornak. — Joanovici Simon Bezdárné Floreszku Emilia eladja az aradi 5660. sz. tjkben felvett Halasz uca 5. sz. házból az öt megillető 1/5 ad részt 800 kor. ért Floreszku Györgynek. — Guttmann Ignác eladja az aradi 2385. számú tjkben A. + 1. sorsz. alatt Sarió-utca 51. számú házat 1600 koronáért Czató Gábor és neje Tar Mária-nak. — Igaz György és neje Kovács Rozália ajándékba adják az aradi 4983. és 5290. sz. tjkvekben felvett Arad gáj Uj-utca 2/a a. házat Vagonok Ferenc és neje Igaz Ágnesnek. — Nedelkó Péter eladja az aradi 1438. sz. tjkben felvett Gyár-utca 15. sz. telekből 124 □-ölet a rajta rajta levő épülettel 2800 kor. ért. Páger József és neje Pojser Katalinnak. — Momir Vászsa és társai eladják az aradi 3355. sz. tjkben felvett szántót 2200 kor. ért Tyrityán Györgynek. — Ugyanazok eladnak az 1829 sz. tjkben felvett szántót 1400 kor. ért Novák Mikoláénak. — Özv. Ohrenstein Simonné Weisz Frida és gyermekei eladják az aradi 696. sz. tjkben felvett Batthyány-utca 2. sz. házat 2600 koronáért az aradi gör. kel. román egyházmegyének. — Wittmann Károly eladja az aradi 749. sz. tjkben felvett Andrássy-tér 4. sz. telekből 728 □ ölet 38000 koronáért Hottzer Józsefnek. — Szép fogakat csakis a *Dentolin* fogoreme használatára bizosít. Vojtox és Weisznál. 112

A közigazgatási bíróság és a vármegyei tisztviselők.

(Érdekes döntvény.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 20.

Egy könyvatos lap révén a minap az a kir járta be a lapokat, hogy a *közigazgatási bíróság* a vármegyei tisztviselők panaszai dolgában az illetékességet át fogja háritani a belügyminiszteriumra. Ez a hír tévedésen alapul s ma megcáfolta maga a közigazgatási bíróság, amely *Wekerle* Sándor elnöklése mellett és *Nagy* János bíró előadásában ismét két vármegye tisztviselőinek panaszával foglalkozott.

Krutz Hugó dr. és 109 társa *sopron-vármegyei* alkalmazottak, továbbá *Andorka* Elek dr. és 89 társa *somogyvármegyei* alkalmazottak azt panaszolják, hogy a belügyminiszternek a megyei dotációt megvonó rendelete következtében elestek illetményeiktől. Kérik tehát a bíróságot, hogy utasítsa a belügyminisztert illetményeik folyósítására.

A panaszokkal szemben a belügyminiszter megint illetékességi kifogást emelt

s így a bíróság ezuttal csak az *illetékesség* kérdésében határozott. A bíróság az illetékességét ezuttal is *megállapította*, de csak annyiban, amennyiben a dotáció megvonása a tisztviselők illetményeit érinti.

Erdemben egy későbbi tárgyaláson fog határozni a bíróság.

Itt említtük meg *Cegléd* város ma hozott határozatát, melyről tudósítónk a következőket sűrgönyzi:

Cegléd város képviselőtestülete a mai közgyűlésen kimondotta, hogy tisztviselői törvénytelen rendeletok végrehajtásától eltiltja, negyventagu alkotmányvédő bizottságot küld ki és a törvénytelen rendeletok nem teljesítése miatt főfűggesztendő vagy elbocsátandó tisztviselőket kártalanítja. E célból a most küldött bizottságnak kiutalványozza a város tulajdonát képező vasárnapi iskolaalapít és egyuttal fölhatalmazza a bizottságot, hogy társadalmi mozgalmat indítson a szükséges összeg megszerzésére. Ha a bizottság az összeget valamely pénzintézetből szerzi meg, ebben az esetben a közgyűlés már most kijelenti, hogy *mind az egyesektől, mind pedig a pénzintézetektől a felvett összegeket a város adósságának ismeri el és kötelezettséget vállal, hogy az alkotmány helyreállítása után visszafizeti adósságait*, még az esetre is, ha a közgyűlés mai határozatát a belügyminiszter megsemmisítené. E határozat azonnal végrehajtandó és tekintettel arra, hogy a késedelem veszedéllyel jár, csak birtokon kívül felelőbe lehet.

Amerikai divat.

(Toalett-titkok és indiskréciók.)

New-York, február közepén.

New York üzleteinek kirakatai máris hirdetik a tavaszt, pedig mikor a februári fagyos szél még a szőrmekabátokon is áthat, szinte megborzong az ember a leenge nyári körmék látásán. Hja! Itt minden „express” megy. A kánikulára szőró ruhákat már most keli megrendelni, ha a hölgyek nem akarják, hogy tavalyi öltözetben lelje őket a beköszöntő meleg.

Az uralkodó színek az idén a lakszrózsaszín, erős lila, tengerröld és acékkék, a domináló azonban a fehér. Utcára, éttermekbe, színházba egyaránt. Reggei viseletre vászon és batiszt a kedveltek, délután a crépe, estére a fényes, nehéz atlasz seiyemhímzésekkel, aranyezüstszállal átdolgozva. Nagyon aprta-ok a menyasszonyi ruhák, kényességüknel fogva igazán csak egy alkalomra valók, mert hófehér seiyembáronybol készülnek apró pikós szalagokkal, kivarrott melleur ökökkel díszítve, itt-ott ezüstös pikkelyekkel ékítve. Persze az ó-mamák kincsekként őrzött régi csipkéit is rarakják a miss-ek e nagy napi ruhájukra. A fátyol pedig betakarja még a hosszú uszályt is. Az ujjak, mint Párisban is, itt is röviddek, persze e miatt a keztyűk könyökig érők s hogy le ne csuszszanak, gummitaszuk csipkével vannak átsoppozva, kokárdák és csattokkal feldíszítve. A keztyű olyan szűnű, mint a ruha, vagy annak díszje. A vagyonos lady k itt toalettjeikhez festetik a keztyűbört, amit szívesen vállálnak a gyárosok 35—40 dollárért páronként. No de ezek aztán pedáns szabásuak s a gyöngy-kivarrásuk valósággal művészi kivitelű. A kalapok minél kisebb formájuk, annál nagyobb az árak. Mind félrecsapott s a tulajdonképpen kalap egy virágoszoron ül. A hullámos hajon jól áll a mindenféle szíű seiyem- és bársonyvirág Leccsűngő színes tolaak vagy szárnyak egészítik ki a fejdíszit.

Az amerikai nők javarésze vékony termetű, ezért az idei princess divatot örömmel üdvözölték. Nem ugy a molettebbek, kiken sem ez, sem pedig az empire-ruha nem áll előnyösen. Utóbbiak való

sággal önkényes tortura alá vetik magukat a karcusedésért. A termetek *átmodellálásához* első sorban alkoholmassagét használnak, továbbá kaucsukból összeállított kinzó lajbit, amely közvetlen a testre feszül s miután a jelszó: „le a csipőkkel”, azokat leprésselik az erre a célra készített széles gummiövvvel, ami egyszersemind a gyomrot is alaposan tartja. Ezekre jön még aztán csak a fűző! Lehető vékony materiából van szabva, keresztűl kasul halhőjazva, hogy a főösleges kövérséget minél inkább maszkirozza. A fűzőre kerül még a magas mellett formáló rövid kacabajka, ezután pedig a legújabb kreáció: a fűzővédő, nadrág és szoknya egy darabban, hogy a sok kore a sch uss-ot ne vastagítsa. Ezek a kombinációk ugy simulnak a csipőkhöz, akár a kézre a glacé-keztyű. Tovább menjek még indiskrécióimmal? Megmondjam, milyenek a harisnyák? Ezek átlátszó vékonyak, gyönyörű áttörött mintázatokkal s még ezenfelül kezzel himzett kicsi viragokkal és pillangókkal. A divat árjával uszóknak délután cipőjük az öközet színeben van tartva, a fekete fehér toalettüöz legsikkesebb a fehér cipő fekete pattyekkel. Reggelre nehéz félcipő, félmagas, színes férfi gamaslival.

Mindezeket csak kuriózum gyanánt irtam le, nem pedig azért, hogy nagysadék utanozzák ezt a sok bolondos extravaganciát, meg azért is, hogy örüljenek, hogy a mi szép Alföldünkön a természetes, nem pedig a mesterkelt termet tetszik s így meg vannak kímélve a divatbabuk mártíromságától.

Bartóky Matild.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A makói tanár szabadlabon. Megirtuk, hogy *Pittner Auréll* a legközelebbi napokban szabadon eresztik. A szegedi vizsgálóbíró ugyan szombaton elrendelte a tanár szabadlábba helyezését; e végzés ellen a kir. ügyészség fölfolyamodást jelentett be a vádtanácshoz, amely tegnap délelőtt foglalkozott az érdekes bünpörrel. A vádtanács helybennagyta a vizsgálóbíró-ság végzését és elrendelte, hogy *Pittner Auréll* azonnal engedjék szabadon, ami tegnap délelőtt 10 órakor meg is történt. A vádtanács azzal indokolta meg határozatát, hogy a csendőrség vádjából csak egyre, a megfertőzés büntettére lehet bizonyítékokkal fölhozni, az ezért járó büntetés azonban nem olyan nagy, hogy indokolt volna a tanárt vizsgálati fogságban tartani. Különben is a vizsgálatot már befejezte a hatóság és így most már nem lehet attól félni, hogy a vizsgálatot meghiúsítják a vádlottak. A tanárral együtt szabadon engedték *Bugyi* Julia Tóth Istvánnét is. Egyébként a két vádlott ellen tovább is folyik az eljárás; a tanárt csak megfertőzés, az asszonyt pedig csábítás büntetével vádolják.

§ A Tribuna sajtóperei. Nemrégiben ezelőtt részletesen ismertettük az aradi *Tribuna* sajtóperei. Ezek egyikében a nagyváradi esküdt-bíróság tegnap délelőttre tűzte ki a tárgyalást. A tárgyaláson azonban *Boku* Széver felelős szerkesztő nem jelent meg, hanem orvosi bizonyítványt küldött, amelyben igazolta, hogy betegsége folytán nem jelenhet meg. A tárgyalást a bíróság már azért is elnapolta, mert *Boku* Széver megnevezte az inkriminált cikk szerzőjét s most már az ellen fogják az eljárást folytatni.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 20

Amerika % olcsóbb. Kínálat és vételkedv korlátolt. Elkelt 10.000 métermázsza buza alig tartott áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárulat 12 órakor:

Buza 1906. áprilásra	16.74—16.76
Rozs 1906. áprilásra	13.60—13.62
Zab 1906. áprilásra	15.02—15.04
Tengeri 1906. májusra	13.86—13.88
Uj őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Zárulat 5 órakor:

Buza 1906. áprilásra	16.82—16.84
Rozs 1906. áprilásra	13.66—13.68
Zab 1906. áprilásra	15.24—15.26
Tengeri 1906. májusra	13.94—13.96
Uj őszi buza 1906-ra	16.78—16.78

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, február 20.

Elsőbb mint gondoltuk fog a tavasz bekövetkezni, legalább az eddigi időjárásból azt lehet következtetni. A tavaszi alá megkezdtek a szántást, sőt helyenként már a vetést is, az őszi vetések igen szépen állnak.

A gabonaüzlet, feldalom, még mindig csendes és nincs is kilátás javulásra, ha csak később nem jön az időjárás által valami közbe. A forgalom a legcsekélyebb.

Elkelt a mai hetiplacon:

680—750 mm. buza 15 80—16 00.

140—150 mm. tengeri 13 80—14 00.

Névl. jegyzés rozs 12 80—13 00.

" " árpa 13 40—13 60.

" " zab 13 80—14 00.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 20. —

Magyar csőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 128—130 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 133—134 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 135—137 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 134—135 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 133—134 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 132—133 fillérig.

Sertéselész: Február 17. napján volt készlet 37,270 darab, február 18. napján főlhatott 1123 darab, február 18. napján elszállított 700 darab, február 19. napján maradt készlet 37,693 darab.

A hízott sertéselész irányszala: Csöndes.

NAPIREND.

Február 21. Szerda. Róm. kath. naptár: Szeverian. — Protestáns naptár: Meinrad. — Görög-keleti naptár (február 8.): Tódor. — A nap kel 6 óra 19 perckor, nyugszik 5 óra 30 perckor.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Arad-ra küldött táviratát szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változó, fagyos körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék.

Február 25. Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — A pankotai népbank részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor. — A Victoria takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Tűzoltóaktanya.)

Március 1. Az aradi korcsolyázó-egylet rendkívüli közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Március 4. Az aradi polgári jótékony nőegylet thea-estélye délután 5 órakor.

Március 4—6. Az aradi szent egyet alapítási ünnepe.

Március 8. Kórorvosválasztás Csermón.

Március 9. Orvosválasztás Szemlakon.

IDEGENEK ARADON

— Február 20 —

Fehér Kereszt szálloda. Popovics Vazul magánzó Bukarest. — Ujhely Béla dr. gyárigazgató Bécs. — Dr. báró Mansdorff Géza birtokos Vence. — Rosenberg Miksa utazó Bécs. — Kunst Róbert utazó Prága. — Mannheim József utazó Budapest. — Kalmár Lajos utazó Budapest. — Schwarcz Simon utazó Bécs. — Löwy József utazó Temesvár. — Polgár Gezsó utazó Budapest. — Veigl Henrik utazó Budapest. — Hamzsea Agoston zárdalónök Bodrog. — Fischer Ignác utazó Bécs. — Ganz Bernat utazó Debrecen. — Huszár Béla utazó Budapest. — Weisberger Gyula utazó Budapest. — Szűcs Adolf utazó Budapest.

Központi szálloda. Sebő Lajos utazó Budapest. — Nemes Sándor hivatalnok Ujszentanna. — Ifj. Vemer Adolf kereskedő Ujszentanna. — Neuman János kereskedő Szentés. — Mittler Artur utazó Bécs. — Hermann Ede utazó Prága. — Fried Mér utazó Lugos. — Vilheim Ignác mérnök Szentés. — Rozvány György gyógyszerész Nagyvárad. — Franca Imre órnagy Zombor.

Nádor szálloda. Schwarcz Lipót mészáros Dombagyháza. — Georgieu Traján adóhivatalnok Battonya. — Vértés Károly tanító és neje Kurtics. Nagy Sándor földbirtokos Kijenő. — Takács György gyógyszerész Orsova. — Stergyan János tanító Tenke. — Mera János lelkész Gurahonc. — Kohn Ignác kereskedő Algyest. — Major György plébános Sajtyeny. — Hollak Imre földbirtokos Acsuva. — Bauer Gusztáv és neje Budapest. — Danity István

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

II. A sárga arc, vagy a norbury-i rejtély.

Irtá: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Réth László. [4]

(Folytatás.)

Oly kifejezés volt arcán, minőt azelőtt sohasem láttam, és melyről sohasem hittem volna, hogy ilyen képes volna magára öltetni. Halott halvány volt, sebesen zihált és lopva ágyam felé pillantott, látni akarva, vajjon felzavart-e álmomból. Ekkor azt gondolva, hogy elég mélyen alszom, zajtalanul kilesont a szobából s egy perc múlva éles nyikorgást hallottam, melyet csak a kapu sarkai okozhattak. Felültem ágyamban és könyökeimet az ágy széléhez ütöttem, hogy meggyőződjek, vajjon valóban ébren voltam-e. Ekkor elővettem a párna alól órámat. Reggeli három óra volt. Vajjon mi készítette nőmet arra, hogy reggel három órakor az utcára menjen? Mintegy husz percig ültem így, a dolgot elmémben forgatva és valami lehetséges megoldást keresve. Mennél tovább gondolkodtam, annál rejtélyesebbnek és rendkívülibbnek tűnt fel távozás. A dolog teljesen megzavart, midőn egyszerre hallottam, hogy a kapu lassan lecsúsz és lejtőt kivethetem a lépcsőköz.

— Hol voltál Effe? — kérdeztem, midőn belépett. Heves mozdulatot tett és nyomott felkiáltást hallatott, mialatt beszélt. Es ez a felkiáltás, ez a mozdulat jobban megzavart, mint minden egyéb, mert valami leírhatatlan bünyőség volt belőle kiértezhető. Feleségem mindig nyilt, egyenes jellem volt és elborzadtan láttam, hogy osson be szobájába és hogy férje szavának hallatára összerögzessen.

— Hát felébredtél Jack? — kiáltott fel ideges nevetéssel. Hiszen én azt hittem, hogy téged semmi sem ébreszthet fel.

— Hol voltál? — kérdeztem szigoruban.

— Nem csodálkozom meglepetésem — szölt ő és láttam hogy ujjal remegtek, mikor köpenyét kigombolva levetette. — Valóban nem emlékszem, hogy életemben valaha ilyen tettem volna. A dolog úgy áll, hogy éreztem, mintha megfulladnék és nagyon vágyakoztam friss levegő után. Azt hiszem, elájultam volna, ha nem megyek ki. Nehány percig az ajtó előtt állottam, s most ismét itt vagyok.

Egész idő alatt, míg e mesét elmondta, egyszer sem nézett fel reám, s hangmodora is különbözött a rendestől. Világos volt előttem, hogy nem mondott igazat. Nem válaszoltam semmit, de fájó szívvel fordultam a fal felé s fejem ezernyi bűsz gyanu és kételkedéssel telt meg. Mi volt az, mit feleségem eltitkolt előttem, hol volt e rejtélyes kirándulás alatt? Éreztem, hogy nyugalmamnak vége, amíg ezt meg nem tudom, s mégsem iaggattam őt tovább, mivel ez egyszer hazudott. Az éj hátralevő részét gyötrődés között töltöttem, elméleteket állítva fel, melyek közül az egyik valószínűtlenebb volt, mint a másik. E napon a Citybe kellett volna mennem, de oly zavart voltam, hogy nem lettem volna képes üzleti ügyeimre figyelmet fordítani. Feleségem épp oly nyugtalan volt, mint én, és apró, kutató pillantásaiából, melyeket időnként rám vetett, láthattam, hogy megértette, miszerint nem hittem el meséjét, és hogy nem tudja, mit tegyen. Reggeli alatt alig váltottunk szót egymással, és rögtön utána elmentem sétálni, hogy a friss reggeli levegőben még egyszer átgondoljam a dolgot. A kristály palotáig mentem el, egy órát töltöttem a parkban és 1 órakor ismét Norbury-ban voltam. Utam véletlenül a mező lak mellett vezetett el s egy percre megálltam, hogy felnézzek az ablakra, vajjon nem pillanthatom-e meg ismét azt a különös arcot, mely tegnap oly mereven rám bámult. Midőn így állottam, képzelje el meglepetésemet, Mr Holmes: az ajtó hirtelen megnyílt és feleségem jött ki a házból. Láttára a meglepetés elnémított. De meglepetésem semmi sem volt ahhoz képest, ami az ő arcán tükröződött vissza, midőn szemünk találkozott. Egy pillanatig, mintha visszaható volna roham a házba, de látva, hogy

rémült szemekkel, melyek az ajkain mutatkozó mosolyt meghazudolták, elém jött.

— Épp most voltam benne, Jack, hogy meglássam, vajjon segíthetek-e új szomszédainknak? Miért nézel úgy reám Jack? Haragszol?

— Ugy, mondám én, tehát itt voltál tegnap éjjel?

— Ugyan mit gondolsz, kiáltotta ő. — Ide jöttél, bizony tudom. Kik ezek az emberek, hogy oly órában meglátogatód őket?

— De én nem voltam itt ezelőtt.

— Hogy mondatod ezt, mikor magad is tudod, hogy nem igaz. Hiszen a hangod is változik beszéded alatt. Volt-e valaha nekem titkom előtted? De bamegyek e házba és meg fogom tudni a dolog okát.

— Ne, ne Jack, az Istenért ne tedd ezt! — Legyőzhetetlen izalmában hevesen lihegett. Es midőn az ajtóhoz közeledtem, megragadta karjaimat és görcsös erővel húzott vissza.

— Kérek, könyörgök, Jack, ne tedd ezt, kiáltá. Esküszöm néhány nap múlva mindent elmondok neked, de most csak baj származhat abból, ha belépsz e házba.

Midőn le akartam őt magamról rázni, belémkapaszkodott és örüiten ostromolt kéréseivel.

— Bizzál bennem Jack, kiáltott, csak ez egyszer bizzál bennem. Soha sem fogod megbanni. Egész életünk forog kockán. Ha hazajöss velem, minden jóra fordul. De ha belépsz e házba, akkor közöttünk mindennek vége. Hiszen jól tudod, hogy nem titkolódnám előtted, ha nem saját érdekemben történe ez.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kintzig-Kopár Ferenc.

Nemzeti Színház.

Béret 137. sz.

Pártian.

Szurdán, 1906. évi február hó 21-én.

Angot asszony leánya.

Víg operette 3 felvonásban. Irták: Clairville és Königthal. Zenejét szerette: Lecocq Károly. Fordította: Vezéry O.

SZEMÉLYEK:

Larivaudière	Szathmári Á.	Treniez	Nyárai A.
Pomponet	Faludi K.	Amaranthe	Benkóné P.
Angé Pitou	Déri Jenő.	Therese	Borbélyné.
Lange	Fonyvessy M.	Babette	Zsigmondi A.
Angot	Kapossy J.	Huszártiszti	Ladislai J.

Kezdete este 7 óra fél órakor.

NYILTTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. ércokorcsó-gyára és tometérendező-intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 98.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudják a forrón szeretett és felejtethetetlen jó feleség, illetve leány, meny és testvér

dr. ROZVÁNY JENŐNÉ
szül. BELES FLÓRÁNAK

folyó évi február hó 20 án, a reggeli órákban, életének 19-ik és boldog házasságuk 3-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai február 21 én, délután 1/3 órakor fegnak az Andrássy-tér 28—24 számú házban a gör. kel. román szertartás szerint bszenteltetni és a helybeli családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Arad, 1906. február 20.

Áldás emlékére!

Dr. Rozvány Jenő, férje.	Dr. Beles Jenő, dr. Rozvány Istvánné szül. Beles Felicia, Beles Aurél, testvérel.
Beles János és neje szül. Rácz Aurélla, szülők.	
Özv. Rozvány Györgyné szül. Illovcia Mária, anyósa.	

A Műveltség Könyvtárának

második kötete

Megjelent!

AZ EMBER

Testi és lelki
élete,
egyéni és faji
sajátságai.

470 szöveg-
képpel és
39 műmel-
léklettel.

470 szöveg-
képpel és
39 műmel-
léklettel.

AZ EMBER című mű tartalma: **Ara diszkötésben 24 korona.**

Bevezető. . . . . Irta: Lenhossék Mihály.

Az ember származása és helye a természetben.

Irta: Gorka Sándor.

Az emberi test szerkezete és működése.

Irta: Pekár Mihály.

A szellemi munka természete. Irta: Ranschburg Pál.

Az ember faji sajátosságai. . . Irta: Semayer Vilibald.

Betegség és egészség. Védekezés a betegségek ellen.

Hogyan éljünk. . . . . Irta: Dalmady Zoltán.

A lelki életről. . . . . Irta: Alexander Bernát.

A lelki élet abnormitásai. . . Irta: Ranschburg Pál.

Megrendelhető minden könyv-
kereskedésben. . . . .

A Műveltség Könyvtárának
további kötetei félévi időköz-
ökben jelennek meg. . . . .

A Műveltség Könyvtárának részletes prospektusát kívánatra szí-
vesen küldi az „Athenaeum” irodalmi és nyomdai részvény-
társulat könyvkiadó osztálya Budapest, VII., Kerepesi-ut 54.

10522—1906.

FELHÍVÁS

A gazdasági munka és cse-
léd segélypénztárról szóló 1906 évi
XVI t. c. 8. §-ának végrehajtása tár-
gyában kelt m. kir. földművelés-
ügyi miniszteri 11000--1904 számú
rendelet 18, 28 illetve 32 §-ai alap-
ján felhívjuk a gazdasági munkást
vagy cselédet tartó gazdaközönséget
hogy a minden egyes gazdasági
cseléd után évenként előre fizetendő
120 filléres hozzájárulási díjat az
adóügyi osztály utaványa alapján
a városi adópénztárnál haladéktala-
nul annál inkább befizesse, mert a
22169—VI 3 1904 számú rendelet 3
pontja értelmében a segélypénztár
csak akkor köteles a cselédek ré-
szére az 1900 XVI és 1902 XIV t.
c.-ben baleset esetére biztosított
segélyeket kiszolgáltatni, illetve a
munkaadónak e címen felszámít-
ható költségeit megtéríteni, ha az
a cseléd kit a baleset ért, az ös-
szeírás lajstromba szabályszerűen
felvétele és utána a hozzájárulási
díj az esedékeséskor, vagy utóbb
ugyan, de ez esetben mindeneset-
re a baleset megtörténte előtt legalább
30 nappal tényleg befizetve lett.

Felhívjuk továbbá az illetőket,
hogy az összeírás bejezete után
szolgálatba fogadott új cselédek-
re vagy elbocsátott cseléd helyébe fo-
dott cselédekre a szolgálatba lépés
napjától számítot 15 nap alatt a
cselédkönyv bemutatása mellett az
adó ügyosztálynál annál inkább be-
jelentse, mert baleset esetén csak
olyan cselédek után tarthat igényt
a munkaadó a 8. §-ban biztosított
segélyre, akik szabályszerűen be-
jelentésvén a vonatkozó lajstromban
előfordulnak.

Arad, 1906. évi január hó 22
A városi tanács

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki
(Tirol)

**electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyárt-
mányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.**

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemnagy-
ságu, a gázt lassan fejlesztő, 15° Celsiusnál és 760 mm.
légnománál 290—300 liter acetylengáz nyeréséért jót
állók.

Ezt a carbidot következő árakon ajánlom: 488

1—3 mm. kor 84	} temesvári raktáramban.
4—7 " " 83	
8—15 " " 82	
16—35 " " 81	

(darabokban)

Tisztelettel

Kriser Ede.

Telefon szám 528.

Telefon szám 528.

FRÄNKL S. JÓZSEF

tűzifa-, szén-, cement és sűrű üregek

NAGYVÁRADI-UT 12.

Ajánlok mindegyikét

tűzifát

ölenkint, waggonkint és aprózva, szalon fűtőkőszent és
kőszent, pécsi mosott szent és hűkőszent. Aprózott fát és
szent házhoz szállítok.

**Gurahonci cement waggon és mázsaszámra
s nagy sűrűraktár műmárványból.**

Együttal jelentem, hogy **detailüzletemet** nagy telekkel s
kényelmes lakással együtt **f. é. május hó 1-ére átad-
nám.** Ezen irányban bármikor készséggel tárgyalok

648

FRÄNKL S. JOZSEF.

**Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.**

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Czukorrépa

takarmányozásra, nagyobb
mennyiségben míg a kész-
let tart, akár waggonon-
kint Kurtics állomáson,
akár kisebb mennyiségben
a helyszínén Iratoson hid-
mérlegelve,

eladó.

Bővebbet 154

Hámory gazdaság

Arad,

Telephon 229.

ETERNIT MÜVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST.

Képviselet:

NEUBAUER MANÓ

Városi és megyei telefon 411.

Arad, Kossuth-utca 9.

Városi és megyei telefon 411.

A jelenkor legkitünőbb tető-fedő anyaga, könnyű, tűzálló javításra nem szorul.

Aradon a következő épületek vannak Eternit (aszbeszt cement) palácai fedve:

A csanádi vasutak palotájának az udvaron levő épülete.

A gör. kel. román székesegyház.

Az új evangélikus templom.

Gróf Nádasdy-ház.

Szántay Lajos műépítész Bathyány-utcai házának egy része.

Elvállalom **salak beton földemek, lépcsők, mosalk, (grauitto terazzo) csatornázások, turbinák,
szilipek** és minden a cement beton szakmába vágó valamint **aszfalt** munkálatok elkészítését.

Építésznek figyelmébe!

Cement habarccsal összeilleszthető préselt aszfalt lapok 20, 30 és 40 m/m vastagságban, különösen vidéki
munkáknál rendkívül előnyös, nem kell az aszfaltot főzni, ezáltal tetemesen olcsóbb.

642

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar aszfalt r. t. képviselője

Arad, Kossuth-u. 9. Telefon sz. 411.

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye

nagy fal

Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Valódi orosz, Caravan
és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve.

Legkedveltebb fajták.

	csom.	Kor.
Különleges keverék	kis	—,50
"	közép	1.—
"	nagy	2.—
valódi Popoff	4 sz. tuczat	7.—
"	6 "	5.—
"	8 "	4,50

Legkedveltebb fajták.

	üveg	Kor.
Rum Jamaical	1/2 liter	1.70
"	1 "	3.40
"	1/2 "	2.70
"	1 "	5.40
" „Hungaria"	1/2 "	1.—
"	1 "	2.—

Valódi Jamaica

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben.

Legelőnyösebben ismert bevásárlási hely.

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedése 253

ARADON.

Felnőttek és gyermekek

előszeretettel veszik a friss és kellemes ízű

Hajós-féle

Csukamájolajat.

Ára egy üvegnek használati utasítással 2 korona.

20 év óta tartó tyukszememet

kiirtottam az ön által feltalált világhírű Hajós-féle

„ANAGALLIN“-NAL,

miért is hálás köszönetet mond érte, tisztelője

Oláh Ferencz,
Arad-Ujtelep.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; csakis Hajós-féle
„Anagallin“-t tessék kérni és elfogadni. 3861

Rheuma, csuz, köszvény

fájdalmaknál rögtöni enyhülést idéz elő a

„Methylol“ balzsam. (Törvényesen védve)

Egy párszori bedörzsölés után a legmakacsabb fájdalom is megszűnik. Ára egy adagnak 1 kor. 60 fill.

Kapható az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az isteni Gondviselésben

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

PRO HIRDETÉSEK.

A Kinek

ismerettség híján

házasárra,
nevelőre,
hálelvésztőre,
könyvelőre,
segédre,
tapánra,
caudatistára,
kulcsárra,
vincsellérre,
kerészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

szőrt,
rongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.:
vagy

AKI

bérbeadni kíván

birokokot,
kassát
vadászterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

százasakat vétel vagy bérbérvétel esél-
jéből keresel;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbisto-
sabbán ér szél, ha az

„ARADI KOZLONY“
kís hirdetési
rovatát használja.

„Sch.“

várom levelét „háziassan nevelt“
jeligére Arad, főposta Posteres-
tente. 641

Nagymennyiségű maculatura
eladó a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás!

4 szoba, 1 alkoven, fürdőszoba és
egyéb mellékhelyiségekből álló la-
kás a fő ut közvetlen közelében
május 1 től kiadó. Czim a kiadó-
hivatalban. 639

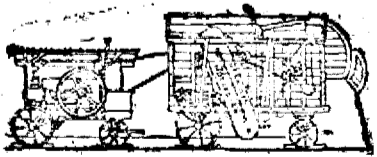
Kiadó lakás.

Weitzer János-utca, főpostával
szemben, 7 szobából s megfelelő
mellékhelyiségekből álló I. emeleti
lakás május hó 1 től kiadó. 590

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős
papírból egész vászon kötésben bőr
sarokkal 500 oldal tartalommal
24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla.
Könyv és papírkereskedés. 235

Gazdáknak fontos.

A legegyszerűbb és legmegbízhatóbb ben-
zinmotorok minden gazda által, vizsgázott
gépész és hatósági engedély nélkül üzem-
be helyezhetők. kapcsolataiban a legismer-
tebb jóságú cséplőgépekkel, előnyös ára-
kon és kedvező fizetési feltételek mellett
szállít a

Herkules-motorgyár

Bpest Váci-körut 30.

Állandó nagy motorkiállítás. — Motor-cséplőgépek min-
dentör üzemből láthatók. — Teljes jótállás kitűnő
működésért. — Árlap ingyen. 390

Aradi nyomda részvényirtás

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a donanyzo
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Brauner Vilmos

diszfestő

Aradon, Kapa-utca 12a.
Lakásom márczius hó 1 től Deák Fe-
rencz-utca, Meirovitz féle ház.

Elfogad disz- és szobafestés te-
rén bármely munkák elkészíti és ér-
ugymint 486

templom, termék, kastélyok stb.

belső díszítést, színházi dísz-
letek és tájképek megfestését.

Videki munkákat pontosan esz-
közlik. — Vázlatokat és költség-
vetést kívánatra ingyen készítik

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszer-ek 14
karatos aranyból és finom
ezüsből, ugyszintén arany,
ezüst, orosz tulaezüst és min-
denemű fém és inga, fa i,
ébrasztó órák rendkívül nagy
választékban, olcsó árak mellett
kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán,
régli színház épület. 232

3298—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi január hónap
ban engedélyezett italmérések vár-
ható forgalmáról az aradi m. kir.
pénzügyőri biztos által beterjeszt-
ett összeírású jegyzék 6 darab ívét
az állami jövedékről szóló 1899.
évi XXV. t.-cz. 17. §-a és az erre
vonatkozó utasítás 17. §-a értelmé-
ben 1905. évi február hó 22-dik
napjától számított 8 napra köz-

szemlére azzal tesszük ki, hogy
azokat az érdekeltek, névszerint
dr. Marschall Lajos, ifj. Fitus Józ-
sefné, Lella József, magyar állam-
vasutak altisztje köre, Danovet Fül-
öp és Hetzer Józsefné, akik ital-
mérésre engedélyt kaptak, nem-
csak megtekinthetik, hanem az
azokban kitüntetett forgalmi ada-
tokra nézve az érdekelteken kívül
a kereskedelmi testület és ipar-
testület is nyújthatnak be a város
fogyasztási adófelügyelőségénél ész-
revételeket.

Arad, 1906. évi február hó 17.
A városi tanács.

112—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a városi szin és bérház épü-
let déli oldalán az első emeleten
lévő, jelenleg Vajda Benő által bé-
relt 2. számú 3 utca. 1 elő és 1 cse-
lédszobából és megfelelő mellék-
helyiségekből álló lakásnak 1906.
évi márczius 1-től számított 3 évre
való bérbeadása iránt 1906. évi
február hó 26 án d. e. 10 órakor
árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi
bér és 51 korona 12 fillér évi viz-
fogyasztási díj.

Bánatpénzül leteendő 100 ko-
rona készpénzben vagy elfogad-
ható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
a szóbeli árverés megkezdése előtt
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az
árverési feltételeket ismeri és el-
fogadja.

Az árverési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árverést
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1906. évi február hó 19 én
tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Angel, s. k
ajjegyző.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költ-
ségvetéssel díjmentesen szol-
gálunk. 645

Van szerencsém a n. é. közönség be-
cses tudomására hozni, hogy

ARADON, Weitzer János-(Templom)-
utca 7. sz. a.

a „BAROSS“ kávéház átellenében
egy a mostani kor igényeinek megfelelő

férfi-, női- és gyermek-

...cipész műhelyt...

nyitottam, ahol mindenféle e szakba vágó
munkák kifogástalan kiállításban, teljes
szakavatottsággal az igen tisztelt meg-
rendelőimnek a legkényesebb igényeit is
kielégítő pontossággal készülnek.

Különösen nagy gonddal vagyok a
szervező lábak részére készülő (ortopédiát)
cipők készítésénél.

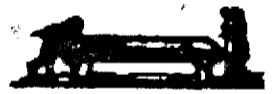
Sok évi tapasztalatom e szakban arra
bátorítanak, hogy minden elvállalt munkát
a legpontosabban teljesíthetek.

Becsés partfogásért esedezek, kiváló
tisztelettel

Virág János,

cipész-mester.

Javítások és fejlelések a legnagyobb gond-
dal, jutányos árak mellett készíttetnek. 2512

Hartmann János

Aradon, Rákóczi-utca 15. sz. alatt.

Tekesztal, dákok, golyók és kü-
lönlegességi kávéház berendezési
cikkék készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső
és legnagyobb gyárban szereztem.
Tekesztalok behuzását a legújabb
saját szisztém szerint behuzok re-
gasztás nélkül, a melyeken a golyók
ugrása elő nem fordulhat. Meghi-
vára bárhová a vidékre is elmegyek
saját szövetkeimmel.

Műhelyből kikerült árukért, külö-
nösen a dákok egyenességéért egy
teljes évig jótállok.

Ismét eladókknak nagy árendé-
mény.

Használt golyókat veszek és cserélek.
Gyors és pontos kiszolgálásért ke-
zeskedem. 261

Saját francia gyártmány szerint ké-
szült dákok, óriási választékban 2
k.-tól 100 kor. íg. Régi ócska teke-
asztalokat új alakítok s becserelek

Az
UJ A. B. C. égő
Petroleum
Izzófény

1906.
alak.

Csak 8 korona!

Teljesen felszerelve izzóharisnyával, üveggel és béttel.

Olyan világosan ég mintha gáz izzóttest volna és
circa 18—20 órában 1 liter petroleumot fogyaszt.
A belet nem szükséges vágni, tisztogatni, mert a
bél mozdulatlan; ehhez kicserélhető égőgyűrűk
használnak, amelyek igen tartósak. Olyan egy-
szerű a kezelése, hogy még egy gyermek is el-
báuhath vele, innen vette az „A. B. C.“ elnevezést
is. Mindeu 11^{1/2} és 15^{1/2} lámpára illik, de gyűrűvel
bármely lámpára is alkalmazható. 3943

Aradon levő raktárak:

Gebhart J. és Fia utóda Andrassy-tér 4.
Well Alajos épület és diszmű bádgos.
Szabó Albert Andrassy-tér 6.